

آب شاری که در میان ادریا تکک و خلیج های (برسیا) و [جریدا] است قرار یابد -

جنگ بحری که بین یونان و عثمانی شده، شروحاتاً چنین خبر رسیده شهرت خبر فتح بندر جبهه کاندان بحری عثمانی را واجب نمود که در جنوباً (تندوس) قدمی نماید ولی پس از ملاحظه سختی موقع آمده آهسته آهسته عودت نمود و وقتیکه جہازات یونان دیده شد ۳۰۰ شلیک جہازات ترکی نمودند ترکان بیان مینمایند که جہازات یونانی را نقصان زیاد رسانیده ولی مقرند به نفعانی زیاد خودشان هم بجہازات (آنادونوفیق) و (طریوت رئیس) عبا منتهی شدت شلیک شده بود چنانچه یک کلوله یونان مصادم شد. مادگل جہاز (طریوت رئیس) و جہتی که در آن مقام بودند مقتول شدند و دو توپ پیکار شد - یعنی چهار افسر و ۳۶ خالصان جہاز مقتول و ۱۲۶ مجروح آمدند -

وکالت روتر معلوم نموده است که سر ادورد گری ۲۷ جنوری مجلس کابرناسی من باب صلح ترکی منعقد خواهد نمود که بطریق رسمی. قاعده نامه صلح عثمانی نکشته آید -

وکلاهی صلحیه بالکان بگویند که هنوز بسیار از مسائل غامضه و پیچیده موجود است که تصفیه آن قبل از صلح لازم می باشد و قبل از بیکاه صلح نامه امضا نتواند شد گزته میشود که امارات مؤتلفه بالکان ۲۲ مایون ایرا قروض عثمانی را منظور خواهند نمود و نصف این مبلغ را تاوان جنگ قرار خواهند داد (یعنی ۱۶ ملیون)

بر حسب تلگراف اسلامبول کابینه کامل پاشا مستفی گردید و محمود شوکت پاشا رئیس الوزرا مقرر آمد. طلعت بی وزیر داخله، عزت پاشا وزیر جنگ قرار یافت - طلعت بی (یکی از جریده نگاران عثمانی و از جوانان تربیت یافته ترک که تحصیلات خود را در فرانسه تکمیل نموده میباشد جوانی است پر شور و هوا خواه صمیمی اسلام) بوکالت روتر اظهار داشته که متنی تبدیل کابینه این است که یا ما عزت قومی خود مان را محفوظ خواهیم داشت و باجان خود را خواهیم داد، ما مایل نیستیم که جنگ را جاری گذاریم ولی برای حفظ ادریانوپل مصمم گردیده ایم این انقلاب مانند تعبیر و تبدیلات طباطبوری بختاً واقع گردید کابینه کامل پاشا وقت ظهر مشغول

نیامده و در این مجلس تصفیه ~~صکه~~ شده متفق علیه یعنی بدون اختلاف احدی بوده بعد از مباحثه بسیار مختصر دولت ظاهر نمود که تسلیم می نماید تکالیف دول را و فردا جوابیاد داشت دول داده خواهد شد بدن مضمون که بابعلی نصایح دول را منظور نموده و مسئله ادریا نویل و جزایر بحر سفید را کاملاً باهسا می سپارد [یعنی سر نوشت خویش را به انصاف و تمدن دول وامی گذاریم]

وکلاهی صلحیه امارات بالکان از تصفیه بابعلی بسیار خوشوقت گردیده ولی بگویند مسائل جنیدی است که قبل از امضای صلحنامه باید تصفیه بشود. منجمله مسئله تاوان جنگ و مقدار قرضه عثمانی که تعلق بمان خواهد گرفت باید معین شود و نیز تعمیر مسئله راه آهن -

چنان تصور می شود که جواب بابعلی بدول خالی از پیچیدگی نخواهد بود یعنی موقع بحث کردن در آن را خواهند گذارد -

کامل پاشا و ناظم پاشا وزیر مالیه و وزیر خارجه نیز در مجلس فوق العاده تقریر نمودند - ناظم پاشا بیان نمود که قشون برای جنگ مستعد و مصمم است ولو اینکه برفع محاصره ادریا نویل و سلانیک و مناسب امید کم میرود - ولی سایر مواد منافی به قشای جنگ دیده می شوند - وزیر مالیه بیان کرد که خزینه سلطان محتاج به تأیید صرافات خارجه شده است، وزیر خارجه در تقریر خود اظهار داشت بان پیچیدگی که در دول بزرگ ادریا که در این جنگ متصور بود خیلی امید کم میرود و این نکته را کمال اهمیت داد که دو نوبت دولت روس بابعلی را متذکر ساخته که اگر مجدداً جنگ شروع نماید دولت روس بمسک بی طرفی که تاکنون قائم بوده باقی نتواند ماند -

اخبارات برلن بحکومت خود حمله می نمایند که چرا با اتفاق مثلث (روس، انگلیس، و فرانس) مهیت نموده که عثمانی را مجبور بقبول شرایط صلح نمایند و دلیل این فشار را تهدیدات روس به عثمانی بممالک آسیائی وی گرفته اند -

قره طاغ طلب نموده است از دول (سقوطیه) و (جاکروا) را نه (بریزند) را که سابقاً ذکر شده، خواهش سرویه این است که از روی ظییمت سرحد البانی و سرویه تعیین شود و خط فاصل

تسویه و قبول یاد داشت دول بود که در خارج بابالی اهالی مجتمع آمده اورپی و نیازی بی وامور نمودند که کابینه را حاضر باستعفا کنند ، پس از لحه انور بی استعنای کامل پاشا را گرفته مراجعت نمود ، سپس به نصر پادشاهی رفته فرمان سلطانی را آورد که محمود شوکت پاشا تشکیل وزارت جدید بدهد و محمود شوکت را به لقب مارشلی منتخبر ساختند ، قبل از آنکه اهالی مجتمع آیند قشونی را که طرفدار کابینه بود در خارج شهر باسم عشق منتشر نمودند و یک فوجی که متحد با انجمن اتحاد و ترقی شده بود به بابالی فرستادند ، کبیته اتحاد و ترقی اعلانی اشاعه نموده که در آن کامل پاشا و طرفداران وی را بوطن فروش و دغا باز بد کرده و دعوی نموده است که کابینه جدید تمام شمل ترکان را مجتمع و عزت قومی و آبی خود را محضوب خواهد داشت ، در شهر اسلامبول تمام شب امن و آرام بود و هیچ اثر هنگامه تودار نمیشد ، و باران بشدت می بارید

رساعت گرفتن استغای کامل پاشا چنین اشاعه یافته که نگارش تصفیه جواب یاد داشت دول بر این که ادربانویل را تخلیه نموده و جزایر بحر سید را با اختیار دور بردن منافی با قانون اساسی مشروطیت بود و تصفیه چنین امر مهمی در یک مجلس فوق العاده منای با حقوق ملی است - از این کارروائی کابینه کامل پاشا تمام شهر و مملکت در غضب و تمام شهر در جلو بابالی مجتمع آمده از این رو کابینه کامل پاشا معنی آمد .

از ظهر تا ساعت هفت شام اجتماعات در بابالی موجود بود .

ناظم پاشا وزیر جنک را بجهتین هدف کلوله ساختند - قبل از استعنای کابینه اورپی و نیازی بی تا کبیته اکتیده نموده بودند که در این انقلاب هیچگونه خونی ریخته نیاید ، ولی وقتیکه مصاحب ناظم پاشا بر مجمع شلیک نمود جماعت هم جواب وی را دادند و از آن تصادم ناظم پاشا انتقال نمود با این همه باز امنیت شهر بر قرار ماند

محمود شوکت پاشا کابینه جدید را بدین قسم تشکیل داده ، خودش رئیس الوزرا و وزیر

جنک - حجازی بی وزیر داخله - مختاری وزیر خارجه -

عصر روز بیست و چهارم کابینه مجتمع آمده تا جواب یاد داشت دول را مرتب نمایند

دا کتر دینف رئیس هیئت صلحیه بلغار عصر ۲۳ جنوری با سرادوردگری وزیر خارجه انگلستان ملاقی خواهد آمد و در آینده کافر نس نایبندگان دول مجتمع آمده در خصوص بابالی غور و شور خواهند نمود .

چنان تصور میشود که شورای دول امارات بالکان را تا یکد خواهند نمود که آغاز بامری نه نمایند تا وقتیکه حکومت جدید بابالی جواب یادداشت دول را ندهد

اهالی اسلامبول منتهای درجه درجوش و خروش اند و زود خورد ختینی هم پیش آمده تخمیناً ۱۲ نفر مجروح و خیلی را گرفتار کرده اند

در موقعیکه سزا در مسئله البانی مشوره می نمودند از استغانه نامه قره قره خیل متأثر شده قره طاغیان میگویند که ما مرکز نمیتویم مجوزة آذربای را منظور کنیم که اندک ساحلی بدون شهر سقوطه قره طاغیان داده شود و قره طاغیان حاضرند برای جنک در احقاق حقوق خودشان بر حسب تلگراف اطن یونانیان (بزانی) و (کتلو) را قبضه نموده اند و دسته از قشوت یونان که تعقیب می نمودند ترکان را چهار توب با اسرای چند گرفته اند و قصائی ترکان زیاد بوده است

تلگراف مخصوص

(از اسلامبول - یکشنبه ۲۳ جنوری ۱۹۱۲)

جبل المتین - افواه فتوحات بحری و بری یونان پلیسکی بر تصفیه مجلس فوق العاده خوانین ضجه کندان جوانان ترك را مهیج ، صد هزاران هجوم به بابالی معدودی مجروح و ناظم تیر برداشت ، انور استعفاء کامل که نقشه آوردن مسلمان مخلوع و انصال مشروطیت میکشید گرفت ، شوکت کابینه جدید تشکیل ، همه قسم مهات جنگی حاضر ، تمام افسران شتاجه و سیصد هزار قشون مخالف صلح و مصمم رفع محاصره ادربانویل ، زنان از زیور و ملبوس به امانه حاضر نمایند مسلمین برای بقای عزت اسلام لازم است

(نقل از روزنامه آفتاب منطبقه طهران)

مسئله راه آهن ایران

اگرچه مسئله امتیازات راه آهن از مسائل جدیده محسوب نمیشود زیرا که چندین سال است از جمله مذاکرات مهمه همایگان بوده ولی تاکنون نتیجه اطمینان بخش و مفیدی حاصل نکرده و نظر بر رقابت نامه دولت روس و انگلیس بولتیک دولتین مذکورترین مساعد به ترقی و توسعه لوازم معوریت و زراعت و صنایع ایران نه بوده است -

در زمان سلطنت ناصرالدین شاه کمپانی های متعدده روس و انگلیس با موافقت سناتورهای متبوعه خودشان حاضر شده بودند که از یک گوشه ایران نایقه منزها الیه آن خط آهنی انشاء نمایند و امتیاز آن را نیز تحصیل کرده بودند -

در عهد استبداد در اعطای هرگونه امتیاز بدون نامل هیچگونه فرو گذاری نمیشد ، چنانچه در مسئله امتیاز کمپانی روتر که شاه سید مظفرالدین شاه مرحوم داده بود یکی از محورین فرانسه چنین مینویسد (اعطای امتیاز یک کمپانی خارجه در اینموقع مثل واگذار کردن تمام ایران است -

ولی نظر به جلوگیری بی قطع مناسبات دولتین مجاور فیما بین روس و انگلیس عهدنامه بسته گردید که تا چند سال در ایران ضمانت نمایند که خطوط آهن تأسیس نگردد -

امروزه اوضاع عالم بکلی تغییر یافته و ائتلاف ۱۹۰۷ روس و انگلیس در آسیای مرکزی رقابت طرفین را تسویه نموده و گذشته از آن در مقابل ترقیات فوق العاده قوای بری و بحری دولت آلمان قهراً از میانه دو رقیب خصومت و عداوت رفع و بر طرف کشته و ائتلاف و افرای میانه دول همجوار در مسائل ایران حاصل شده است و قبول دوکتر (روتبردان) که ائتلاف ۱۹۰۷ منطقه بی طرفی در نقشه سیاسی اخیره دول روس و انگلیس باقی نگذاشته و اظهار اینستله فقط برای اطمینان و امید واری دولت ایران و عدم تولید هیچجانب دولت آلمان است ، اگر چه اینستله تصدیق کردنی نیست لیکن می توان گفت که مضلات مسائل ایران سابقاً تسویه یافته و دولت بریتانیا با دربار پترزبورغ باطناً همراه و مساعد است -

و بنا بدین جهت انشای راه آهن طرف شمالی که میگویند مانند خطوط قفقاز فقط متعلق بدولت روس خواهد بود و امتیاز کشیدن راه آهن طرف جنوبی مثل هندوستان راجع بدولت انگلیس است ، و شاید هیچ دولت و شرآقی حق مداخله و اشراك در خطوط آهن ندهند ، آنچه که استنباط می شود دولت روس عجالتاً امتیاز تأسیس راه آهن را از جلغا به تبریز و ارومیه می خواهد بخود انحصار بدهد و از طرف دیگر نیز انگلیس بتوسط بانک شاهنشاهی حق کشیدن راه آهن را از سمره بخرم آباد می خواهد اعلان نماید و محض اینکه دو دولت مذکوره از یکدیگر عقب نیافتاده و سوء ظن یکدیگر را احداث نمایند باکمال حزم و احتیاط داخل مذاکرات شده فواید و منافع مسامی دولت ایران را مرعی و منظور میدارند شروع این مذاکرات در جلسات رسمی دربار لندن با حضور نمایندگان روس بوده و بنام دولت متبوعه خود در این باب گفتگو کرده اند ، چنانچه اخیراً پس از آنی که در دربار لندن و پترزبورغ بانوهای متبوعه روسی نباد افکار کرده و بدربار ایران در خصوص امتیاز راه آهن پس نهاد کرده بودند -

وزارت خارجه ایران در ضمن مبادله یلوه مراسلات اظهار داشته است که تصدیق و تصویب امتیاز راه آهن منوط بامضای مجلس آیه خواهد بود ، اگر چه مذاکرات امتیاز مذکوره تا حال فیما بین دولتین خیلی پیشرفت کرده ولی مسلماً دولت ایران هیچگونه امتیازی بدون تصویب مجلس جدید نخواهد داد و این از شرایط مهمه دولت مشروطه است که هیچگونه جوی ابراد و اعتراض نه بوده و بهیچوجه این اظهارات اسباب تعرض ملت و اسنام نسبتی یاولیای امور نخواهد بود دولت حاضر البته در مذاکرات مسئله امتیاز راه آهن دو نکته اساسی را مراعات خواهد نمود -

اولی مدافع فرائد سیاسی و اقتصادی افراد اهالی است و بدیسی است چنین امتیازی هرگز حائز هیچگونه مقاصد سیاسی و خدعات جنگی نبوده بلکه متضمن مسائل تجارتنی و اقتصادی و تقوی ترویج زراعت و تکثیر ثروت طبیعی ایران خواهد بود و

طوری تاسیس می شود که از نقاط حاصل خیز عبور کرده شهرها و قصبات عمده تجارتي را بيك ديگر مربوط سازد و منظور نظر نقاط مهمه جنكي و نظامي نخواهد بود و اين شرايط مذکور باعث نمو فوايد اقتصادي مملكت خواهد گرديد .

دويمي ، که اهميتش کمتر از اولي نيست عطف نظر بامتيازات سابقه ايران خراب آن است که مجرد تحريق و وارسى آهرا مسموم خواهد شد که متقدمين چه قدر خيانت فحشي به اين آب و خاک نموده و از جهالت يا از فساد اخلاق چه قدر سدمه و لعنه باین مملکت وارد آورده اند .

دولت حاضره بايد در اين قبيل امتيازات مطلقاً حقوق اقتصادي مملکت را منظور داشته و آن را وثيقه نامه استقلال مملکت بداند و اين مسئله از مسلمات است که آيه اطمينان بخش و ترقى يك مملکتى منوط در حفظ منافع و مصالح داخلي از حيث اقتصاد بوده و دولت ملت و اداراي وسائل سعادت و رفاهيت و مالک همه قسم اقتدارات ميمايد و حصول اين مقصود نگهداري سرمايه داخلي بلکه تکثير آنست ، زيرا که سرمايه هاي خزجي در صورت عدم ملاحظه صرفه و فوايد داخلي جز بردن ثروت مملکت و جلو گيري ترقى آن ذيله ديگر نداشته و اعالي مملکت فقط آلت دست و اسير اجانب در پر داشتن ثروت و داراين و محصولات مملکت خویش و توفيق آن بخارج خواهد بود ، و در اينصورت اگر سرمايه هاي خزجي را بشرايط معينه محدود و مقيد نکنند در اندک مدتي بابت خرابي مملکت شده مانند ممالک هندوستان وغير آت و ساير مستعمرات اروپائيان حالت و وضعيت بدى را مالک خواهد بود ولي بکنس سرمايه ملي يعنى سرمايه داخلي باهانت ارزش و قدرش در مملکت مانده هر قسم و رفاهيت و سعادت از او متصور و ملحوظ خواهد بود .

وزارت خارجه دولت ايران که گویا حاليه داخل مذاکرات تاسيس خطوط آهن شده البته کاملاً مراعات اقتصاد و ثروت مملکتى را نموده همواره سرمايه هاي خزجي را در صرف اين امتيازات محجود ميمايد بايمنى اين امتياز مانند کبابي هاي سازه داخلي د ملي بايد شرايط معموله و مشترکه داشته

ويابد آزادي که خط را محفوظ و اهالي داخلي خویش را از اشتراك اسهام آن محزول و بي بهره نمايند يديهي است که دولت با کمپاني خارجي که بواسطه تحصيل امتيازى دارى فوايد و منافع عظيمه ميشود ناچار براى پيشرفت ماشين موالى و محارج عمومي که متضمن حفظ امنيت و انتظام است سهمى منظور مبدارد ، و بنا بر اين دولت حاضره بايد براى تحديت ثروت و سرمايه داخلي اقدامات مجدده در رعايت تساوى حقوق و حدود نموده مطلقاً فوايد ايرانيان را منظور بدارد و علاوه از آن دولت ايران بايد در اين قبيل امتيازات حتى الامکان ساعي بوده که مدت آن را کمتر قرار داده و حق کونترول و خريداري آن را در آيه براى خود نگهدارد تا چه رسد در شرايط تاسيس مضرعات خطوط آهن باقيت بليطها و عدد قطار ها و حوادث ممکنه که بايد قبلاً همه تعيين و تصريح شود .

دولت ايران گذشته از آن مسئله وثيقه کيلومترى را براى نگهداري سرمايه داخلي که مانع نفوذ و تقوق سياسي دول اجانب است مرعى داشته و البته بدون آن حقوق کمپاني و شرکت را باعث نزل آزادي حقوق ملت خواهد دانست ، آخرين نکته واجب الرعايه پيشهادى ما اين است که نظر به کثرت ايالات و قبائل ايران دولت بايد حق نگهداشتن ژنرالمرى مکملى در تحت رياست صاحب منصبان سويدي داشته باشد تا جلو گيري از هر قسم انقلابات و اتفاقات ناگوار بنمايد و مراعات فوايد و مصالح اقتصادي مملکت ايران و آزادي حقوق مسلم ذوات شده باشد .

قبل از آنکه مقالات و مذاکراتيکه در خصوص ايجاد راه آهن ايران فعلاً بين مقامات مربوطه جاري است موافقت حاصل شده و خامنه بايد و همچنين پيش از آنکه دقائق سياسي و نکات استسرا نازى و نظامي که واجب باین موضوع مهم است تشریح گشته و در حدود توضيحات اين پروژة برآيم لازم است که بکنظر جامع الاطرافى باراضى و نواحى که از تاسيس راه آهن متمنع شده و فوايد معتنايه حاصل خواهند نمود افکنده و شمي که از اين راه بهر سو متوجه شده از نقطه نظر علمى و تجارتي بدقت غور نموده و نکات مراکز مهمه راه را بنظر

ثروت و جغرافیائی ملاحظه نمایم

جبراند اروپا متعارف نقشهای چندی راجع بشبه تقریبی خطوط وائل آهن رسم و منتشر کرده و در کلیه این نقشه جات فقط نقاط معتبر راه را مرتسم نموده و بیچوجه دو نقاط ابتداء و انشاء آنرا ذکر نکرده اند برای آنکه راجع به نقطه انشاء خط هنوز مذاکرات ختم نشده و فقط تاسیس راه را فلامیتوان از مطالب قطعی شمرد

لهذا لازم است این نکته را متذکر شویم که شهرهای بزرگ در ایران در عرض این راه واقع شده و حنط راه بایستی بدوشبه به شهرهای عظیمه مانند تبریز و قزوین و طهران و همدان بزودجود و خرم آباد و کرمانشان و اصطهات شوشتر عجمه زرد . بو شهر - کرمان منتهی شود

اتصال نقاط مزبوره لزوما در نقشه تاسیس راه و رختن رایل مطمح نظر و مطرح مذاکره و ملاحظه خراهد بود و چنانچه اخته - الاقات یا اشکالی در این امر رخ دهد فقط مشکلات طبیعی خواهد بود . این معنی که واقعه طبیعی از قبیل کوه و مرداب و غیره پیش آمده یا آنکه ملاحظات اکونومی و تجاری تقریبی دو نقشه داده و مجبور نماید که راه را منحرف و به یک مرکز زراعتی و تجارتی مهم مربوط و متصل گردد

چنانچه نظری بنقشه جات راه آهن ایران افکنیم محسوس میشود که از شمال ایران برای رسیدن بطهران دو خط موجود است یکی از منتهای الیه خط راه روس از باگروه حرکت کرده بعد از عبور از سواحل بحر خزر به رشت منتهی میشود دیگری از منتهای الیه خط جلفای روس حرکت کرده از تبریز گذشته و بطهران متصل می گردد

نقشه اولیه اینقدرها بنظر منید نیست زیرا بعلاوه آنکه باید کشتن های یستی و تجارتی مسافر از باد کوبه به رشت هم چشمی و رقابت کند . کشیدن این خط بواسطه موانع طبیعی خط سیرخیلی بر خرج و زحمت تمام میشود

چونکه ولایات لنگران و طالش و رشت همگی از نیاک کوهستانی و قسمت مسطح آنها فقط عبارتند

از یک رشته حاشیه غیر وسیع که از پایه های خیال تا ساحل دریا بمتدگشته است وغالب از زراعتهای آن نواحی منحصر بهمین حواشی است برجستگی ها و دامنه های خیال بی اندازه سرانیب و حوضهای بحر خزر را تشکیل میدهد نهرهای خیلی اندازه دره ها و معناری خیلی عمیق عبور نموده و بواسطه بارانهای دائم و جنگل های آبوه سلابهای نندی رسیده و نزدیک ساحل متدرجا حرکت اب ملایم شده به شن های ساحل رسیده و مرداب های عمیقی تشکیل میدهند

اعمال راه سازی و تسطیح طریق بواسطه این موانع طبیعی دائما مصادف اشکال شده و تعمیر پل ها و سدما در اراضی ساحلی که طبعاست و مرطوب است بی اندازه اسباب خرج و زحمت خواهد بود

چنانچه از ساحل دریا صرف نظر کرده و بخواهند خط راه را قدری بالاتر بکشند . دوجار مشکلات دیگری خواهند شد . از لزوم ساختن پل های زیاد آسوده هستند این مصادف با سنگهای سخت و مجبوره سوراخ کردن تونلهای زیاد خواهند شد . در این صورت سواحل رشت و طالش محتاج به راه آهن نیست و یک راه شوسه برای درشکه و عربه مکنی است و تعمیر سواحل برای حل و نقل از کشتی فملاً لازم تر از سایر چیزها است

خط نایبی که از جلفای روس به ایران و تبریز کشیده شود روسها مدتها ملاحظه و مطرح نموده و بچشم فلا پروژه این نقشه بطور تحقیق مقرر نشده باشد فقط بایستی پل مخصوص روی رود ارس بسته شده خط راه از روی آن عبور کرده و توسط (مارال) به تبریز وصول گردد و بواسطه اختیار این نقشه طبعاً از مشکلات فوق الذکر مستخلص خراهند شد

از مرکز آذربایجان یعنی تبریز نیز توجه بسست دو خط دیگر مشهود میشود یکی بطرف مغرب تبریز و ارومیه متوجه می گردد و دیگری بطرف مشرق یعنی اردبیل بحر خزر

در ساختن خط ارومیه بیچوجه دوجار زحمت و اشکال نخواهند گردید و خطوط رایل مرسیا در ساحل دریایچه ارومیه بسهولت ریخته شده و

و بسط نیست و استاسیون قابل ملاحظه او (زنجان) خواهد بود که کاروانها و قوافل کردستان و همدان با آن نقطه مراوده دارند لیکن ناحیه خمسه برای توسعه زراعت خیلی مستعد و (زنجان رود) میتواند ترقیات زراعتی فوق العاده بخشد.

بواسط ایجاد رشته آهن (قرزین) اهمیت بسیاری جلب خواهد نمود و از آنجا خطی که بسمت همدان حرکت کنند مستقیماً پس از عبور از کرمان شاه و خاقین و صل به بغداد میشود.

خط مزبور خیلی سهل است و در امتداد آن فقط باید از سلسله کوچک (کاواغا داغ) عبور کند مجاور (اوه) بین قزوین و قلل موسوم به (اوه) اراضی قدری نامهوره است و دهات آباد چندی که غالباً دارای قنوات فراوان هستند در آنجا وجود دارد که بواسطه عبور خط ممکن است اشجار میوه دار و غله آنجا را چندین برابر زیاد نمود.

قسمت دوم راه از [اوه] تا همدان تقریباً مثل قسمت اول است لیکن آب آنجا به نسبت کماب است و بواسطه حر ترعه و قنات میتوان اراضی آنجا را بواسطه راه آهن حاصل مخیر کرد و کلیه مسافت این دو قسمت ۲۲۰ کیلومتر است همدان بواسطه وضعیت مناسب خود و اهمیت موقعیت که در پای قله الوند واقع شده آب های آنجا را جمع مینماید، در واقع میتوان مرکز حقیقی نجد ایران نامید.

در قرن قدیم همدان پای تخت ایران بوده و چنانچه از آنجا قزوین و اصفهان و طهران منتقل شده به بواسطه ملاحظات اکونومی و اقتصادی و با آنکه بملت نکات بونیدیکتی بوده است.

همدان با سنج مرکز کردستان خیلی مربوط است و کردستان حاصل و صنایع خود را مستقیم تر از تبریز بهمدان میفرستد و بعلاوه همدان مجاور کرمانشاه و نزدیک نهاوند است که حاصل خیزی و تروت طبیعی آنجا معروف است.

تمام دره هائیکه از قله الوند منشعب و سرازیر میشود از باغهای پر نعمت و قنوات ممتاز پوشیده شده، اثر و وقور نعمت آن معروف و مشهور است.

حاصل زراعتهای نواحی حاصل خیز آن نقاط را بدوران آورده و بمسافت کمی از شهر خوی عبور کرده و از همان نواحی بکراه سنک فرش قدیمی اراضی مزروع را به مرکز ولایت متصل مینماید لیکن تاکنون هیچ پروژه راجع باتصال خط باردیل پیشنهاد و مطرح نگردیده در صورتیکه اتصال این خط را میتوان تقریباً مانند خط رشت و بادکوبه تصور نمود یعنی دارای همان منافع بوده و اراضی لمزرع حایه اوردیل را میتوان بهرمان اراضی حاصلخیز و قابل و راست نمود.

نقاطی که این خط از آنجا عبور میکند عبارتند از (نصرت آباد) و (عربستان) نزدیک دیوانچه کوچکی موسوم بهمین اسم و (دوز دوزان) و (اسفروشان) پس از عبور ازین نقاط ازبک رسته کوچک کومستان که انهار و چشمه سارهای طرفین را به حوضهای رودخانههای (قرل اوزن) و (حاجی جان) و (نیر) تقسیم میکند گذشته و از آنجا از دو (پلوچ جای) منتهی شده از روی رود (ایلغی) عبور کرده و باردیل میرود قسمت اخیر ازین مسافت عبارت است از اراضی حاصلخیز پر تروت و آب فراوان و حول وایل آهن در این قسمت مستعد متجاوز از دوست کیلومتر است.

باین ترتیب اردیل یکی از شهرهای آباد و مرکز صنایع بسیار خواهد شد زیرا از یکطرف مجاور جنگلهای طوائف و دسترس بچوبهای نفیس است و از جهت دیگر نزدیک مینادن بکر خصوصاً معادن مهمه کورکد است که در قلل و دهانههای آتش فشان کوه (سولان) بی اندازه وجود دارد.

پس از تأسیس این راه دیگری هیچ مانعی نیست و خط اردیل در نکال سهولت از سمت (بنیامار) به طول دوره خلخال که بملاو از معادن بکر مس و آهن است منتهی گشته متصل به اراضی رشت میگردد.

قنده این راه بعلاوه این است که اراضی شالی اردیل و نواحی فراسرا متصل بدنیای تمدن نموده و راه سهیلی برای دوران تروت مینادن معروف قره داغ به دست میدهد.

راه تبریز و قزوین کاملاً معلوم و حاجت بشرح

خود شهر همدان نیز دارای چندین قسم صنعت معروف و مخصوصاً صنعت و تجارت قالی آن شهر روز بروز با اهمیت خود می افزاید - علاوه مجاورت معادن چرت و آهک آنجا پس از همه قابل توجه است و با مختصر توجهی همدان میتواند حیثیت قدیم خود را جلب و در اولین درجه شهر های ایران به شمار آید -

در یکی از پروژه های راه آهن ایجاد یک خط مستقیم بین تبریز و همدان مطرح شده و در بادی نظر یعنی روی کاغذ خوب بنظر می آید زیرا که اسباب آبادی یک قسمت عمده از اراضی خواهد بود لیکن بعد که برسد از حیث راه سازی دوجار مشکلات و موانع بزرگی خواهد گردید ، زیرا که از تبریز تا صاین قلعه فقط راه که بطرف مغرب کوه سهند دور میزند باید از شمال دریای ارومیه تا مراغه متحد شده و بعد از آن به طرف دره (چشتر) بالا رفته و بدون مانع بزرگی به صاین قلعه منتهی میشود ، لیکن از این نقطه به بعد چه آنکه بطرف (کل تپه) و (دیوان دره) و (پور خال دره) (قزل اوزن) حرکت کند ، یا آنکه بسمت [کتوک جائی] و [تکان تپه] متمایل گردد موانع طبیعی قدری زیاد و مخارج قدری گزاف خواهد شد که از ایجاد راه باید صرف نظر کرد ، به علاوه بواسطه عبور از نواحی پر برف کم حاصل کمی عده مسافرین و حمل مال التجاره کفاف تحمل مخارج و نایب سرمایه را نخواهد نمود

باری دوز خط باید از همدان بگذرد شونید ، یکی جلف کرمانشاه و دیگری بسمت بروجرد

خط اول که لزوماً باید بخط بنیاد وصل شود یک نقطه که باید بعد ما معین شود از دامنه الوند عبور مینماید و به طرف دره رود خانه کوچکی که داخل (کاماساب) میشود متمایل بسمت (بردمانیه حرکت میکند

ازین نقطه بعد از عبور از ده (اسباب) تا (کنکاور) که میتوان آنجا را از مراکز زراعتی و غله خیز تصور نمود راه قدری ناهموار است لیکن از آن به بعد از (بید سوخت) و (صحنه) و (دیناور) تا کرمان شاه خط راه معتدل و معمولی است

شاید لازم شود که (دیناور) را رها نموده راه را از بالا تر شروع نمایند زیرا که از آنجا تا (بیستون) در بهار غالباً آن ناحیه را آب می گیرد و در این صورت بهتر است که به طرف جنوب متمایل و از دامنه تپه ها تا (بیستون) خط راه امتداد یابد

زراعت های عمده این ناحیه عبارت از غله و خشکخاش و صیفی است قراء و قصبات بسیاری در این خط پراکنده و انعام و احشام در آن دشت بخوبی تربیت میشود ،

خط دوم که از همدان به طرف (بروجرد) با این می رود در دامنه های کوه الوند دچار مشکلات مذکوره شده و برای اتصال آنهاوند باید از چندین رشته کوچک کوهستان عبور نماید ، لیکن در عوض ثروت اراضی بر صنعت احزاب را بخود جلب کرده تجارت آن ناحیه بر جمعیت را مخصوص خود خواهد نمود

پس از اتصال خط به بروجرد تمام حاصل دشتستان وسیع (البشتر) که از حیث امتداد زراعت و تربیت احشام و انعام معروف ایران است به آنجا خواهد آمد و (بروجرد) یکی از مراکز تجاری و مهم ایران محسوب خواهد گردید

مشکلات امتداد این خط از بروجرد که منتهای ایسه نجد ایران ملاحظه میشود شروع خواهد گردید - ناهمواری زمین از بروجرد تا خرم آباد خیلی محسوس میشود و تا شوشتر از دره های عمیق و تپه های مرتفع خط راه را باید بگذرد

ساختن خط راه آهن در این ناحیه مسبب المرور خیلی مشکل و پر زحمت خواهد شد زیرا که راه میان بری که از بروجرد به تقی آباد آنجا وصل شود نسبت ورود (سبزه) که باسم (کاماساب) از آنهاوند سرچشمه گرفته بدانصوب می رود از مشرق بغرب در میان دره های سخت متعاقباً عبور جاری شده و مجرای عمیقی حفر نموده از کدوک های تنگی سرازیر شده و مجرای آن را نمیتوان بکار انداختن از طرف دیگر سلسله جبال که متوازیاً امتداد یافته برای عبور و ایل آهن مانع بزرگی است ، و در اینصورت باوجود دور شدن و بعد مسافت راه مناسب تر این است که از کرمانشاه

خطی بسمت اراضی (کلهر) به طول سرحد عثمانی
متحد مسکوره و سمت دره (آب جن گیر) منها
بدشتستان شود

کشیدن این خط خطی اسباب تقابل مخارج و
تعمیر لوازم راه سازی بین واح (سرمه) و
(هاروت آباد) خواهد شد و رایلی آهن در
دامنه سلسله جبل از (آب جن گیر) تا دزفول
و شوشتر کشیده خواهد شد

هزدو این خط از نواحی کم جمعیت عبور میکنند
لیکن در خط اولی الوار خانه بدوش متحرک از
بیلاق و قشلاق موجود است و باین زودی نمی
توان آنها را در یک مکان متوقف ساخت در
صورتی که خط ثانوی برای رفاهیت و آبادی طرفین
خط خیلی مناسب تر است. بهلاوه از نقطه نظر
ثروت معدنی (پشت کوه) خیلی بیشتر از پیش
کوه قابل ملاحظه است و بهمان تعلق اعلا در آن
حدود بسیار است. و علاوه آنکه جنگلی های
(پشت کوه) می تواند به تمام شهرهای آن
قسمت چوب و الواح برای نجاری بدهد

از شوشتر تا عمیره استاده خط بهیچ وجه
اشکالی ندارد

باری معبر خط از طهران بقم و اسنجان تا
شیراز و تسلیح آن کاملاً معلوم است و لازم به
تشریح و بیان فواید آن نیست

نقشه راه آهن تا به (کرمان) بدقت هنوز
معیّن نشده لیکن این مسئله مسلم است که موانع و
مشکلات آن حدود بقدر موانع طبیعی حدود غرب
ایران نیست

پس از آنکه مشکلات و محسّنات هر یک از
معبر خط راه آهن را مختصراً بیان نمودیم دیگر
شرح و بسطی لازم نیست و همینقدر می تواند
صریحاً اظهار داشت که ایران برای ترقیات مادی
و معنوی محتاج به راه آهن است و طبیعاً از بهترین
وسایله تمدن یعنی راه آهن که حقیقتاً بمنزله عروق
و شرائین مملکت محسوب میشود بزودی باید متمتع
گردد

اداره ژندامری دولتی

(نقشه تدریس مدارس ژندارم پیاده و سواره)
(تعلیمات)

۱ - مقصود از تعلیمات ایجاد و تکمیل احساسات

بایات و قوی دیسپلین ذهنی کردن حیایات صداقت
و درستی و شجاعت و تصمیم و قوت نفس و
جایگی بدنی در وجود ژندارم است. و بهلاوه تمام
اعمال و عادات و اطلاعات لازمه خدمتی و فنی به
ژندارم آموخته خواهد شد -

۲ - تعلیمات از قرار ذیل خواهد بود -

- مشق درصاف جمع
- مشق درصاف باز
- مشق سواره هم مخصوص ژندارم سواره
- تیر اندازی
- تعیین مسافت
- مارشها
- خدمات صحرائی (جنگی)
- کارهای صحرائی (سنگر بندی)
- جنگ سر نیزه (اسکریم)
- جنگ شمشیر (اسکریم)

ژیمناستیک و ورزش

خدمت مخصوص ژندامری

شرعیات

زبان فارسی

مق سکتاب

حساب

مواظبت ملبوس

فن سواری

علم اسب شناسی مخصوص ژندارم سواره

۳ - رؤسای قسمهای سی خواهند نمود که در

میان ژندارمهای خودشان افراد ابراه لایق سرچوقه کی

باشند انتخاب نمایند -

رؤساء باید انتخاب شدگان مزبور را حتی الامکان

تعلیمات فرق العاده بدهند و در بیت ایشان توجه

مخصوص بکار برند که قابل اجرای تکالیف سرچو

قه کی بشوند -

۴ در مشق پیاده هم مشق فردی ژندارم وهم

مشق قسمتی که منها عهده یک گروهان خواهد بود

منظور خواهد شد

۵ - ژندارمهای سواره باید مشق پیاده هم یاد

بگیرند تا برای مقاصد دیسپلینی به تیر انداز بودن هم

معرفت و عادت بیابند -

۶ - در مشق سواره هم تعلیم فردی ژندارم چه

علیه و چه قسمتی که منہا عدۃ يك اسکا در آن خواهد بود منظور میشود -

۶ - مقصود از تسلیم آن است که زنده دارم سواره جریزه هرگونه سواری کردن و مطیع ساختن اسب هارا یا یکدست داشته باشد بطوریکه بادست آزادش بشواید چه در صف و چه در خارج صف اسلحه استعمال نماید ، سوار باید اسب خودش را بخوبی بشناسد تا مافوق قوای حیوانت زحمت بار ندهد و میزان قوه اسب را کاملاً بداند -

۷ - مقصود از مشق قسمت های پیاده یا سواره آنست که قشون عادت و اطلاعات کاملی بکارها و مارشها و جنگ پیدا میکنند -

۸ - در مشق تیر اندازی مخصوصاً تعلیمات فردی منظور خواهد شد ، ولی البته تیر اندازی قسمت های کوچک مثل کزمه جوقه دسته و گروهان نیز غرض اصلی این تعلیمات است -

۹ - مقصود از تسلیم تعیین مسافت در تیراندازی آنست که هر فردی از افراد قشونی بتواند خودش شخصاً از دور نشانه خود را تشخیص داده و بطور اطمینان بداند که چه درجه فاصله را باید معین کند که تیرش حق الامکان دشمن را هدف سازد میزان مسافتی که در مشق تعیین میشود از ۲۰۰ ، ۳۰۰ ، ۴۰۰ متر بیشتر نباشد -

۱۰ - مشق مارشها افراد را عادت خواهد داد که بتوانند بسهولت اقل از روزی چهار فرسخ پیاده راه بروند -

۱۱ - سوارها باید طوری تعلیم داده شوند که بتوانند بسهولت متوسطاً روزی هفت فرسخ را طی نمایند ، بهمین طریق سوارها باید قدری پیاده روی را هم بیاموزند که در بعضی مواقع برای حفظ قوای اسب پیاده حرکت میکنند -

۱۲ - مقصود از مشقهای صحرائی (جنگی) مخصوصاً آنست که افراد از خدمت پست و کزمه اطلاعات کامل بیابند ، کشف مکان نمودن ترتیب راپورت های مختصرشاهی و ترتیب وقتار در صورت تصادف با کزمه یا قشون دشمن با افراد آموخته خواهد شد -

۱۳ - مقصود از تعلیم کلرهای صحرائی آنست

که افراد از سنگر بندی محل دفاع خود سررشته یابند -

۱۴ - مشق جنگ سر نیز دو شمشیر برای آموختن طریق حمله دفاع زنده دارمها است که در مواقعیکه فتنگناش تمام شده باشد و یا اینکه يك جبهی نتوانند اسلحه آتشی بکار ببرند استعمال کنند - تمام این مشقهای فوق با صورتهای مجسم اجرا خواهد شد -

۱۵ - مقصود از تعلیم ژیمناستیک آنست که افراد دیسپلینه بشوند ، چست ، جابک ، زرنگ ، بشوند قوی و محکم بشوند ، عادت بیابند که در هر موقع در حرکت باشند ، مشقهای ورزشی (اسپورت) گاه گاهی عوض درس مخصوص ژیمناستیک داده خواهد شد -

۱۶ - مقصود از مشقهای خدمت مخصوص زنده دارم آموختن اطلاعات مخصوصه عملی می باشد که راجع بخدمت آینده ایشان در پستها است -

در تعلیمات راجعه بخدمت در پستها اولاً چندین درس علمی به زنده دارمها داده می شود بعد برای عملیات در همان حوالی سراز خانه يك خدمت پستی تصور شده تا از آنجا میروند يك نقطه که خدمت زنده دار مری در جریان است ،

این مشقها را می شود در حين مشقهای دیگر مثل مارشها ، تیر اندازی و خدمات صحرائی را بموقع اجرا رسانده و تعلیم داد

۱۷ - تدریسات شرعی و اخلاقی را هر جمعه ملای مخصوص تدریس خواهد نمود - و علاوه در خصوص فداکاری و وفا داری نسبت بوطن و دولت و حفظ شرف و صداقت و درستی و دیسپلین و اطاعت به بزرگتر و اخلاص شخصی و از این قبیل مطالب موعظه های مخصوص خواهد کرد -

۱۸ تدریس زبان و مشق کتاب فارسی شامل تعلیم نوشتن و خواندن بود ، و آموختن ترتیب راپورت های مختصر کتب هم در این تدریسات منظور خواهد شد ، و همینطور نوشتن و خواندن خط نسخ و نستعلیق را هم باید یاد بگیرند ، فرماندهان گروهان معلمین مخصوص غیر نظامی یا صاحب منصبان و افرادی را که قابل تدریس این تعلیمات هستند بانجام این تکالیف می کارند -

که این خادم اسلامیت گرفته بود جناب مستطاب سر میرزا داود خان متناح السلطنه کی، سی، ام جی، وزیر مقیم و جنرال قونسل دولت علیه ایران پس از نطق بلیغ در صنات و خدمات آن مرحوم بهوالم اسلامیت و دادش تسلیت بحضرت مستطاب آقا شیخ محمود گیلانی شمس العلماء برادر و یادگار اجل آن مرحوم فاتحه را برچیدند و نیز بر حسب اشاره وزارت خارجه ایران بدولت سرای آقا شمس العلماء رفته اظهار تالم و تاسف دولت و تسلیت ایشان را نمودند، الحاق دولتیمان در موقع رحلت آیه الله مازندرانی پیش از پیش ابراز حسرت عالم برستی نموده تا جیک شخص شخص اعلیحضرت سلطان احمد شاه در فاتحه آیه الله رفته نطق بلیغ داده و ختم را برچیدند

(شمه مسلم لیک لندن)

رایت اربیل سید امیر علی رئیس شنبه مسلم لیک لندن مرسله بوزارت خارجه انگلستان و وزیر هند نگاشته آنانرا متوجه بمظالمیکه بالکلیان نسبت به مسلمانان قدونیه می نمایند نموده و بیان کرده که مسلمانان را بقسمی ایذا رسانیده و میرسانند که در تواریخ نظیر آن دیده نمی شود و اشاره نموده است که مسلمانان هندوستان همواره بانسویان منزهی محبت و مراعات را نموده و در مشکلات موجوده حکومت هند با کمال وفاداری رفتار کرده اند و در حقیقت وفاداری مسلمانان رایس دولت انگلیس سرمایه ناز و افتخار است. ازین رو مسلم لیک دولت انگلیس را متوجه می سازد رایسکه در اینگونه مظالم وحشت کلرانه شایسته نباشد که چشم بندی نموده سکوت اختیار نمایند

(حیات مسلمانان کاکته)

شب ۱۲ جنوری در اداره جبلالتین مجلس بزرگی از هر طبقه مسلمانان تشکیل و چهار ماده از اکثریت آراء گذشت

(۱) اظهار کمال تاسف از اینکه بطریق مختلف فشار بدولت اسلامی عثمانی از طرف دول اروپ می آورند و با آن همه جزایب اسلامی دولت انگلیس کناره جوئی اختیار میکند
(۲) مسلمانان اظهار ناامیدی از مسلت دولت انگلیس من باب عثمانی می نمایند خصوصاً در تبدیل

۱۹ - درس حساب عبارت از چهار عمل اصلی است -

۲۰ - تعلیم مواظبت ملبوس برای آن است که اولاً در مصارف دولتی صرفه جوئی بعمل آمده، و علاوه افراد عادت بکنند که همیشه تمیز باشند و تمیز به پوشند -

۲۱ - درسهای حفظ الصحه بان اندازه است که تمام افراد مسائل عمومی و حفظالصحتی را آشنا شوند تا در حین زرشها و بعد از مارشها موافق دستور العمل های حفظالصحه عمل نمایند و علاوه اطلاعات ابتدائی در توجه بجرورح را هم یادگرفته باشند
۲۲ - مقصود از تعلیماسب و فن سواری آنستکه

بتربیت اسب نگاهداری اصلاح صحیح یافته و بتواند آنها را بخوبی رام کرده و عادت شرارتشان را مبروک دارد و حق الامکان باصول زندگی نظامی متادشان نمایند که رم نکرده و در صف آرام باشد و مواقع نعلبندی زحمت ندهند و حتی الامکان قابل خدمات نظامی بشوند و اگر سنگینی بار سوار خودشان عادت نام نمایند، اسب را در صورتی تعلیم شده میتواند گفت که قابل اجرای تمام دستورات مدرسه سواره بوده و مخصوصاً مطیع باشد و رم نکند و حرکتش مرتب باشد و هر قسم راهی را چه قدم چه پورمه چه چهار نعل درست برود و همچنین از هر گونه مواقع خوب برود و بخوبی تحمل زین و براق باشد و از عهده حمل بار سوار خود برآید -

۲۳ - دروس علم اسب شناسی مخصوصاً لازم و برای آنست که افراد کالاً مالهای خودشان را توجه نمایند و اگر ناخوشی جزوی برای اسبشان پیش آید مسالجه نمایند و خودشان هم نعلبندی آن را بتوانند -

[طهرات ۷۸ میزان ۱۳۲۰]

[وزیر داخله]

رحلت آیه الله مازندرانی

آنچه از تلکرافات و مراسلات مخصوصه معلوم نموده ایم چه در هند و چه در ایران و چه در سایر ممالک اسلامی تاکنون مسلمانان تا این پایه ابراز حیات عالم برستی نداده بودند آنچه بداره جبلالتین رسیده بالغ بر ۳۰۰ مجالس فاتحه خوانی در نقاط مختلفه شده و از هر طبقه اظهار تاسف و تالم نموده اند، در فاتحه مرحوم آیه الله مازندرانی

شده ۲۲۱۲۹۲ - ۳ - ۹ موجودی در تحویل
انجمن ۶۲۱۴ - ۴ - ۹

و نیز بقیه وجوهیکه در تحویل مناب طرابلس
باقی بود دویت ایرة انگلیسی بتاريخ ۲۳ جنوری
سنه ۱۹۱۲ از طرف انجمن حلال احمر هندیه برات
بانک بنام عمر طوسی پاشا فرستاده گردید .

نوجه از روز نامه مانجستر گاردین
(کارنامه های سعدالدوله)

نام سعدالدوله میرزا جواد، پسر حاجی میرزا
عبدو تاجر خوشی می باشد از زمان صباوت در
خانه مرحوم مخبرالدوله که وزیر تلگرافات بود
خدمت می نمود و عاقبت بصله خدمات صیبه
مرحوم مخبرالدوله را بعقد ازدواج خوبین در
آورد. از آن بعد رئیس تلگرافخانه تبریز شد، دیری
نگذشت که از زشتی سلوک خود مرحوم مخبرالدوله
را آزرده ساخت و کار به افراق ازدواج کشید
و بدین سبب دشمنی او با خاندان مخبرالدوله بالا
گرفت و از اهمیت این نکته نباید گذشت که
مخبرالسلطنه فرمانفرمای حایه فارس که خیلی تمجید
از حکومت وی می شود فرزند مخبرالدوله است
بدون شبهه اگر سعدالدوله ریاست الوزرائی ایران
نایل آید و یا بدتر از آن به نیابت سلطنت برسد
مخبرالسلطنه را مجبور به استعفا خواهد نمود

از آن بعد سعدالدوله در وزارت خارجه
استخدام گرفت و قتیکه دولت آستریا از قبول وزیر
مختاری وی در ویانا انکار ورزید خویشتر را بوزیر
مختاری بلژیک رسانید و در حقیقت ذمه دار
استخدام مسیو نوز و مسیو برم و چند مسیو های
بلژیکی دیگر در دولت ایران برای نگرانی گمرکات و
بندروال اوست بعد از ورود مسیو نوز به ایران
سنازش خریداری چهار یا پنج کشتی توب دار
برای بنادر خلیج فارس داد، سیصد هزار فرانک
دولت ایران برای بیعانه کشتی های مذکوره به
سعدالدوله فرستاد و این مبلغ غایب گردید بدین معنی
که سعدالدوله بیان کرد که مبلغ مذکور را در بانک
گذارده که آن بانک ور شکست گردیده و دولت
ایران مجبور شد که همان وجه را دوباره پردازد
(حالانکه پس از تحقیق کذب آن معلوم گردید)

صیبت منتر اسکوت با اینکه بدواً اعلان شده بود
که قول محارب بالکان نمرات ملکی نخواهند بود
(۳) اظهار قدرت و کمال ناسف از وحشت
قاربهای بالکانیان در قصایه های مقدونیه نمودند
(۴) توجه دولت عثمانی را در خصوص صلح
مطلوب بر این امر داشتند که عزت اسلام و
اسلامیات در هر صورت باید بشود تلگرافاً به
پاریس و لندن و حکومت هند مواد فوق مخایره
گردید

(انجمن حلال احمر هند)

(مرکز اداره جبل المتین نمبر ۳ مدیکل کالج)

(اسریت کلکته)

۲۰ جنوری که تلگراف دوکتر بسم عمر بی نائب
صدر انجمن مرکزی حلال احمر اسلامبول و
دوکتز انصاری و دوکتز محمد حسین رؤسای هیئت
طیبه هند اداره جبل المتین بدین عنوان رسید -

تلگراف مخصوص

(اسلامبول - کلکته ۲۱ جنوری اداره جبل المتین)

ما جوش همت و حمیت را دران اسلامی هندوستان
خودمان را شکر گذاریم که فیاضانه مجروحین و
مصیبت زده گان سینک را اعانه داده اند در موقع
جنگ مصیبت زدگان زیاد میشود ، ما فهرست کامل
وجوه اعانه که از هندوستان فرستاده شده فرستادیم
وجوه را به ادرس انجمن مرکزی حلال احمر
اسلامبول فرستید و ما هدایت نموده ایم که تلگرافاً
رسید آن اطلاع داده شود -

دکتر بسم عمر بی نائب صدر انجمن حلال
احمر اسلامبول

دکتر محمد حسین رئیس هیئت اندین رید کریست
مدیکل مشن افسس مرکزی نمبر ۳ مدیکل کالج اداره
جبل المتین

دکتر مختار احمد انصاری رئیس هیئت طیبه آل انڈیا
فوراً اعضای انجمن حلال احمر هندیه را مجتمع ساخته
سه هزار لبرا بانجمن حلال احمر اسلامبول فرستادیم
صورت محاسبه انجمن حلال احمر هند من باب بالقان
بدین قرار است -

از بیستم اکتوبر سنه ۱۹۱۲ الی ۲۱ جنوری
سنه ۱۹۱۲ آنچه وصول شده ۲۲۵۱۹ - ۸ - ۶
آنچه بدفست بانجمن حلال احمر اسلامبول فرستاده

سعدالدوله در ۱۹۰۵ یعنی يك سال قبل از مشروطیت
 بایران وارد گردید و شاهزاده عینالدوله که در
 آنوقت اتابک اعظم بود او را وزیر تجارت ساخت.
 هین ایام سعدالدوله مخالفت مسیو نوز را کر بسته
 آمده تحریک نمود بلوای تجار را برخلاف وی ،
 و همین نکته سبب گردید که شاهزاده عینالدوله
 او را محبوساً بزد فرستاد ، عاقبت از حراست
 مامورین حکومت بزد فرار نموده خویشان را در
 تلکرافخانه انگلیس متحصن ساخت ، ۱۹۰۶ که
 اعلان مشروطیت ایران شد مجدد به طهران باز
 آمد ، چون مخالفت عینالدوله معروف شده بود
 و در آن موقع ملتیان عینالدوله را مانع مشروطیت
 تصور میکردند سعدالدوله را بوکالت در مجلس اول
 منتخب نمودند ، چون صنایع الدوله پسر مرحوم
 مخبرالدوله مذکور فوق رئیس مجلس شورای ایران
 بود نظر بهمان عداوت دیرینه سعدالدوله بنای
 مخالفت و مخاصمت را با وی گذارد باندازه
 سعدالدوله بصنایع الدوله مخالفت نمود که تمام
 وکلای مجلس از سعدالدوله آزرده خاطر و منتشر
 گردیدند و در سال ۱۹۰۷ وقتیکه امینالسلطان
 بطهران عودت کرد سایر وکلا او را مجبور بکناره
 گیری از مجلس ساختند و حالانکه خویشان را در
 نزد برخی عوام به ابوالله نامزد ساخته بود ، پس
 از کناره جوش از مجلس بنای سازش را با محمد علی
 شاه مخلوع گذارد و شروع کردند بمخالفت مجلس
 کار روانی کردن حق حامیان و مددکاران او ،
 در آن موقع به سعدالدوله بنظر تنفر و شبیه نگریستند
 پس از اینکه امینالسلطان در هین سال بقتل
 رسید و مشیرالسلطنه رئیس الوزرا شد (و ۲) چون
 ۲۳ سنه ۱۹۰۸ میلادی در موقع انقلاب حکومت
 رئیس الوزرا بود) سعدالدوله وزیر خارجه گردید
 ولی بد بختانه وزارت وی دو هفته طول نکشید که
 جمیع عهده داران وزارت خارجه گرو نموده
 سعدالدوله را از آن مقام انداختند ، سعدالدوله
 ازین وقته خیلی بغضب آمده مستعد گرفتن انتقام
 گردید چنانچه در وقته میدان توپ خانه قصاص خود
 را خواست - عاقبت ملتبیسات بر سازش های
 وی بی برده و غالب بر وی آمده خواستند او را
 از ایران بیرون کنند - این بود که شبانه در

سفارتخانه هولاند که خیلی با سفیر روس دوست
 داشت رفته متحصن گردید و تا انقلاب سیاسی
 چون ۲۳ سنه ۱۹۰۸ (وقته بمباردمان مجلس)
 سعدالدوله در آنجا متحصن ماند ، از آزید شمولیت
 با محمد علی نموده از مشیران خاص الخاص او گردید ،
 مای چند نگذشت که موسیو اسپالسی بوزارت
 خارجه انگلیس نگاشت که بهترین اشخاص برای
 وزارت خارجه - سعدالدوله می باشد ازینرو وزیر خارجه
 ایران گردید - از این رو در ۱۹۰۹ که سفرای
 روس و انگلیس مداخلت نموده مشیرالسلطنه از
 وزارت افتاد سعدالدوله رئیس الوزرای موقتی شده
 تشکیل وزارت را داد و منتهای سعی و کوشش و
 حمایت را نمود که قشون روس در تبریز قیام نماید
 و اقلأ ۶۰۰ در شهر و ۳۰۰ در جلنا باشند و
 مشروطه خواهان را بقوت قشون روس مرعوب
 می خواست ، چنانچه بیان کرد که اگر مشروطه
 خواهان رشت و خراسان آرام نگیرند در آنجا
 هم قشون روس را وارد خواهد ساخت ، بیشتر
 بواسطه شدت و لجاجت و دماغ خشکی او بود که
 اردو های مشروطه خواهان از دو جانب وارد
 طهران گردید ، و از پیروکی و خنک دماغی
 وی يك نوبت محمد علی هم بستوه آمده مشوش
 شد - از آن بعد مجدداً بین محمد علی و سعدالدوله
 آشتی شده و سفارت روس او را تأیید کرده در
 جولائی ۱۹۰۹ که اردو های مشروطیت وارد
 طهران گردید سعدالدوله بمسیو برانسوکی که ترجمان
 سارت خانه روس بود تملیقون کرد برای بمباردمان
 پارسشان ، دو سه ساعت بعد از آن بمباردمان
 شروع شد عاقبت سفارتخانه محمد علی را قهپاش
 نموده وسخت جلوگیری کردند وقتیکه مشروطه خواهان
 طهران را قبضه کردند سعدالدوله در قلهک سفارتخانه
 انگلیس متحصن گردید - پس از اینکه شاه مخلوع از
 ایران خارج گردید بنسب فرار داد سعدالدوله هم
 با اروپا رفت - از ۱۹۰۸ تا ۱۹۰۹ که وزیر خارجه
 اخصار فروش پوست بره به صد هزار تومان یکمپانی
 روسی نمود که پس از افتاد مجلس مردود شد -
 و اگر سعدالدوله موقع بیاید با بیانه بسیار وسیعی
 صمد خان شجاع الدوله دیگر میگردد و بقیده
 جمیع وطن خواهان ایران سعدالدوله انگشت گردان

روسی می باشد و در حق او متفق التلمه اند که
 ذره از وطنخواهی و دیانت شعاری و درستکاری
 در وجود او دید. نشده است (کارنامه‌های اروپایی
 وی و دسیسه کاریهایش برای عودت محمد علی و آن
 جنگ های خونخوارانه و وسایلی که برای مراجعت
 خود به ایران منسبت گردیده و اجتماعاتی که در جنوب
 بر ضد مشروطیت ایران نموده به وقع دیگر نگارش
 خواهد یافت)

§ * * * * *

زمانیکه سعدالدوله را ملت تعقیب نمود و در
 سفارت هولاند مستحسن گردید و بسیاری از سوانح
 با امضا و بی امضا برای فریب ملت اشاعه میداد
 یکی از مبصرین و دانش مندان ایران جواب يك
 لایحه با امضا او را با کمال لطافت و متانت و
 سیاست داده که نگارش آنرا در این موقع بی
 مناسبت نیست

خدمت حضرت اجل آقای سعدالدوله فدائی
 وطن عزیز - عرض میشود -

لایحه با امضای او که طبع و توزیع فرموده اید
 زیارت کردم مضامین آن که صرف حقیقت
 و حقیقت صرف بود به مراتب غم و الم و اندوم
 افزود. اگر چه با کمال آشنائی که از امر بابت کامل
 با آن حضرت داشته و دارد تا یکدرجه بحالات و
 اضلعات و اخلاق و کفایت و سلامت اندیشی و
 حسن فطرت و درست کاری و بی طبعی و بی غرضی
 که مسلمانی و دیانت و شرافت و مردم داری و
 وطن پرستی و نوع پروری و دولت خواهی و ملت
 دوستی حضرت اجل عالی بی بصیرت بودم. اخلاق
 پسندیده و اوصاف حمیده و معلومات عدیده آن
 وجود شریف را مسبوق، و از اتفاقات اخیر که
 روی داده مانول و افسرده بودم و این وقایع را
 حمل بر بدبختی این خاک و یاس از نجات می کردم و
 شب و روز با غم و الم و اندوه در گه و ناله و
 جوش و خروش بودم و بر حال حالیه که حاکی حالت آیه
 وطن عزیز است افسوس میخوردم. لیکن این لایحه
 حکریمه و توضیحانی که فرموده اید هزاران مرتبه
 بر مراتب یاس و ناامیدی و سوز و گداز درونم
 افزود. و بعد از خواندن نامدن بی حس و مبہوت
 و حیرت و متفکر بودم. و هر قدر در بهر فکر

غوطه ور شده دست و پا زدم راه نجات و امیدجویی
 برای این وطن محبوب و خانه چند هزار ساله خود
 نمی دیدم ولی جزء اعظم از خرابی کار و پیدا کردن
 چاره اصلاح را یاس عمومی و ناامیدی کارکنان امور
 دیده عاقبت باین عقیده شدم « تا زمانی که راه
 یاس و ناامیدی پیچیده میشود غیر ممکن است مجادله
 علاج و اصلاح قدیمی نهاده شود. و اول باید
 این عقیده تنبیر را داده راه را افصح کرد شاید بسهولت
 حاصل شود. مخصوصاً از حضرتعالی باین همه دماغ
 کار که دارید شایسته است که حتی المقدور خود را
 از عقاید مایوسانه و تصورات نا امیدانه دور کرده
 بادی قوی و قلبی محکم راه کار و علاج درد را تجسس
 فرمائید. گوشه عزالت گزیدن و موی کندیش و
 موی کردن کار زمان است.

(مرد باید که در کشاکش دهر)

(سنگ زیرین آسیا باشد)

معروف است که گشته اند دوستی و محبت آن
 است که از پدر عاقل نسبت به اولاد خود ظاهر
 می گردد. نه آنکه از مادر ضعیف العقل دیده می
 شود. چرا که وقتی طفل مریض شد مادر بگریه
 و زاری و قربان و صدقه رفتن و موی میکنند
 و سینه چاک کردن در مالای سر طفل آن قدر می
 نشیند و مینالد تا طفل تلف میشود و اگر هم بعضی
 مسالجات که بر حسب تجویز چند نفر پیره زهای دیگر
 که هم دیدان خودش هستند بنام خود بیشتر موجب
 هلاکت است. لکن پدر عاقل بمجرد آنکه طفل
 خود را مریض دید. وحشت و اضطراب خود
 را باوردن طبیب و معالجه مرض مشغول کرده بدون
 هیچ گریه و موی طفل خود را علاج میکند. پس
 دوستی پدر که هیچ قربان و صدقه نرفته و گریه
 نکرده و ریش خود را نکنده بدرجات بهتر است از
 محبت مادر ناقص العقل بچاره که بواسطه نهمی بی
 سبب و جهنم طفل را بهلاکت و خود را بمصیبت
 گرفتار کرده و هیچ حاصلی جز ندامت و پشیمانی
 نبرده ولی آن بدبخت هم تقصیری ندارد. زیرا آن
 چیزی که برای دور کردن مطالب و تمیز نیک از بد و
 جلوگیری از مصائب و پیش بینی از حرکات ناهنجار
 خود لازم است ندارد و بچاره مجنونانه و دیوانه‌وار
 آنچه بنظرش میرسد میبندد و در پیش خود هم

تصور نمی کند که دیگری به از او می فهمد و همین قدر که خودش پیر شده و دندانهایش افتاده و کبش سفید شده دلیل بر کمال فهم و عقل و دانش و علم خود فرض کرده و یک طیب عالم کار کن مجرب و اهرقدر که نسبت به خودش جوان تر است عاقل و نادان و بی خرد میداند و همین جهت دچار نصیبت ها میشود - این است که گفته اند:

(آن را که عقل دادی چه ندادی)

(وان را که عقل ندادی چه دادی)

مسلّم است در مثل مناقشه نیست . و از این تمثیل که برای توضیح عرض شده بشرف حضرتعالی خطی وارد نمی شود . مقصود این است که باید در فکر و تدبیر بود که هر دقیقه خطرات عظیمی بر آن وارد است و نمی توان گفت که تا فردا چه بر سر ما خواهد آمد حالا به بینیم چه میتوان کرد -

بعبیده بنده اساس هر کاری در عالم ابتدا فکر است و بعد از آن کم کم فضل میرسد و تمام ترقیات بزرگ عالم و اختراعات محیر العقول همه از فکر است و فکر هم از شخص است و اشخاص هم معلوم است که هر کدام عالم تر و هوشمند تر و عاقل تر و با تجربه تر اند فکر آنها و جهان دارد و اصلاح خرابیها را باید از فکر آنها خواست . و علاج این مملکت امروزه اول منحصر بفکر است و باید هر چه زود تر فکری کرد . چرا که از لوازم ترقی و پیشرفت سهل است از جلو گیری پیش از این نزل هم محروم میباشیم و فوراً باید لوازم اصلاح را تهیه کنیم ، و به بینیم که کدام يك از اشخاص مملکت ما عالم و عاقل و پرغرض هستند آنها را بروی کار آورده از فکر و تدبیر آنان استفاده کرده و همه کس میداند که حضرتعالی از همه مجرب تر و قدیم تر می باشید ، اگر يك مختصر تندی و بد خلقی و خود پسندی و لجابت و جاه طلبی و تکبر و فرعن و خود غرضی که نسبت بحضرت عالی میدهند نبود و در عوض قدری عقل و تدبیر و حلم و حوصله و مردم داری و حسن معاشرت و نیک نفسی و خیر خواهی که میگویند در حضرت عالی نیست میداشتید ، عبیده بنده این است که یقیناً از روی استحقاق اول شخص ایران میشدید حالا اینها هم اهمیتی ندارد حیث است که مثل حضرت

عالی وجود شخص عالی بی کار باشد ، و امروز که به عبیده عموم برای ایران لازم است که از سنک آدم بتراشند ، حضرتعالی که محمداً در این مسئله معروف و کامل هستید در گوشه نشسته داخل کاری نشوید و فقط با انتشار دادن بعضی لوائح برامضا و با امضا که به پیچوجه خودتان فایده و ملت ضرری از آن نخواهد برد وقت خود را بگذرانید ، اگر بنده و امثال بنده بواسطه کمی تجربه و طی نکردن مراحل و مراتب لازمه سست عنصر و ضعف القلب باشیم و زود از صدمات روزگار و نفی مردم و نخبیده و مایوس شویم وجود خود را عاقل و باطل بگذاریم . چندان جای بحث نیست -

اما حضرتعالی که از همه کس بیشتر سرد و گرم روزگار را کشیده و زیر انواع زحمت استخوان ها خورد کرده و دنیا دیده و پخته شده اید باید به زودی از میدان در بروید ، بلکه بکس باید اعتنا باین خرافات نکرده شب و روز بکوشید که کاری از پیش ببرید و خیالی را که چندی در سر داشتید حالا که خواسته اید موقع اجری بگذارید تا من نگذارم زیرا که نتیجه يك عمر تحصیل در خارجه و داخله و تجربیات همین اقدامات اخیر بود که آهم تا من ماند در حقیقت می خواهید يك عمر تحصیل خود را ضایع بگذارید ، خیلی حیف است ! بر فرض که بملت و مشروطیت نتوانید خدمتی فرمائید بدولت و استبداد که می توانید خدمات شایسته فرمائید تفاوتی هم نمی کنند . زیرا که گفته اند :

(طاعت از دست نیاید گنهی باید کرد)

از مطلب دور شدیم مقصود این است که حضرتعالی از این قبیل ناگواریها خیلی دیده اید ، اگر حضرتعالی اغراض و فراموش فرموده اید ارادت کیشانشان هیچ وقت فراموش نمی کنند .

مثلاً از قراریکه سابقاً شنیده شده بود ظلم مرحوم مخبر الدوله طالب نواب با آنکه جقدر شخص نخبه محسوب بود درباره حضرتعالی بدرجه رسید که آخر مجلس و زنجیر و چوب زدن ، نجر شد ، ولی هیچوقت حضرتعالی بروی خود نیاورده و مثل این بود که هیچ حس نکرده بودید و نخواستید که تلافی هم کرده باشید فقط این اواخر بعضی از فرضین شهرت داده بودند که حضرتعالی در مجلس مقدس که تشریف داشتید

باین خیال بودید که باولاد آن مرحوم تلافی بفرمائید
آنها بحمدالله طولی نکشید که خیال مفرضین قوی
بگیرد بنوریکه خوردن مرقوم فرموده اید بجهت
شدید استنا کردید، خودتان و یکملتی و راحت
گذاشتید -

و نیز وقتی در زمان ناصرالدین شاه شهید سعید
شهرت پیدا کرده بود که حضرتعالی را بوزیر مختاری
ایطالی یا جای دیگر خواستند بفرستند (برای دفع
شر) از طرف آن دولت رد گردید و خیال کرده
بودند که حضرتعالی شرف ندارید هیچ بحضرتعالی
بر نخورد، و اعتنائی باین عقاید باطله و قواعد غیر
مقبوله فرمودید که خود بنده هم بعد از آنوقت
حضرتعالی را دیدم بقدر سموئی هم از حضرتعالی
کسر نشده بود، بلکه همچو بنظر می آید که یک قدری
هم متکبرتر و متبرعن تر شده بودید، و در عوض
بسنارت برکسل تشریف بردید، و از قراریکه دوران
اوقات مذاکره میشد خیلی هم خدمت بدولت و ملت
ایران کردید و هنوز هم بقدر ایرانی است که
اسهام قد سازی و بلور سازی را که قیمت های
گزاف خریده یادگار وطن برستی حضرتعالی محترماً
نگاه میدارند. در باب قیمت کشتها هم مفرضین آنها
می زدند لیکن یقین است که خلاف واقع و اصلی
ندارد، چه دور میشود تصور همچو نقاب بزرگی
را در حق یک نفر سیر باشرف مثل حضرتعالی نمود،
در این اواخر هم افراها شنیده شد که حضرتعالی را
بسنارت وینه میخواستند بفرستند اینک بی سعادت
اطریش نتوانست قبول این سعادت را بنماید، بعضی
دیگر هم گویا بااحتمال اینکه شاید حضرتعالی را به
دوبار آنها معرفی نمایند از بی سعادتیی خاکخودشان
اظهار افسوس کردند خودتان میدانید که بعضی
خاکها لیاقت ندارد، چنانکه از قدیم گفته اند،
(زمین شوره سنبیل بر نیارد)

معلوم است تقصیر از سنبیل نیست از زمین است
نباید برای گلی باین تشنگی دلناکی حاصل شود بلکه
افسوس برای زمین است که همچو سعادت بی نامی واند
دارا بشود، حالام برشم شرف دشمنان و مفرضین که آن
لاذایلات را می گفتند با کمال خوشوقتی می بینیم
که امروز یک نفر وزیر مختار پیدا شد که حضرتعالی
را مثل جان شیرین دربر گرفته و هیچ اعتنائی باین
مهملات مردم نکرد، و حال آنکه آن اوقات هنوز

مردم چندان این مراتب را درک نمی کردند و این اوقات
در حقیقت یک ملتی از حضرتعالی نفرت دارند -
خلاصه فرضم این است که مردم عوام مستند تربیت
و تمدن که ندارند بواسطه نفهمی یک حرف مزخرف
بی اساسی که بدهانشان افتاد این محلی و آن محلی
گفتگو می میکنند کم کم شهرت پیدا می کند، اما
نباید حضرتعالی با آن علم و تجربه که دارید دلناکی
حاصل کنید خود را کنار کشیده بیکار بگذارید - راست
است که مردم نایک مدتی مشتبه میشوند، اما آخر
الامر مطلب معلوم و اسباب روسیاهی میشود -

مثلاً چنانکه خودتان مرقوم فرموده اید که از مردم
خیال کرده بودند که در واقعه بیدان توبخانه حضرت
عالی هم دخیل بودید و حال آنکه بنده خود حاضر
و قسم یاد میکنم که در آن موقع حضرتعالی هیچ
وجهی در توبخانه تشریف نداشتید بلکه از راه احتیاط
و برای اینکه این قبیل افتراآت زده نشود یک سر
خانه خودتان را هم ترک کرده و باینکه هیچ سمت
دواتی نداشتید در گوشه عمارت سلطنتی منزل
اختیار فرمودید که مردم و حتی عوام رنگی برای
حضرتعالی در نیارند، با اینجاست چه نسبتها که
زدند -

مثلاً یکمرتبه گفتند حضرتعالی اصرار فرمودید
که جناب ناصرالملک را زود راحت نمایند، این
مثله واضح است که بر فرس حضرتعالی همچو
اصراری هم فرموده باشید همه کس تصدیق دارد
که ناصرالملک بواسطه عدم توافق سابقه یا جهات
دیگر هزار درجه مردت و کشته شدن را ترجیح
می دهد باینکه با حضرتعالی محشور و در سلک
حضرتعالی واقع نشود، این است که اگر اصراری
هم شده عین میل و خواهش و آرزوی خود ناصر
الملک بوده است، آیا اینهم محل ایرادی می توان
بشود؟

الغرض مردم نمی فهمند و قدر آدم بخت خیر
فهم و انبیدانند و خیال کرده اند هر کس تحصیل
کامل نکرده و دیپلوم ندارد هیچ چیز نمی فهمد
چشمه را باز نمی میکنند که اولاً همین لایحه را که
خود حضرتعالی مرقوم فرموده اید بخوانند و ببینند
آن نکاتی که حضرتعالی درخبر مات ملاحظه فرموده
اید هیچ یک از وطن پرستهای بزرگ عالم و علای
فن مشروطیت تا امروز باین نکات ممانعت نموده اند

مثلاً مرقوم فرموده ابد خدماتیکه نسبت بملت فرموده اید ، آزادی زبان و قلم ، مسئولیت وزراء ، تکمیل قانون اساسی ، هیچ یک از عقلائی عالم ملتفت این نکته نشده بودند که در مملکت مشروطه وزراء باید مسئول باشند قلم و زبان باید آزاد شود این اول دفعه بود که این عقیده بزرگ در روی زمین اظهار شد و تمام ملل این عقیده مهم را اخذ و معمول داشتند با این حالت کسی قدر حضرتعالی را ندانست - و نیز چنانکه مرقوم فرموده اید (عزل مسیونوز) هیچکس نمیتواند قدر این خدمت مهم را فراموش کند ، روزی آن مجلس شهادت که حضرت عالی از روز ورود بمجلس شورای ملی تا روزیکه خارج شدید تمام حواستان صرف مسیونوز شدو همین قدر که این خدمت انجام گرفت بکارهای دیگر اعتنان فرمودید زیرا که این خدمت را سرآمد تمام خدمات می دانستید ، و امروز هم می بینیم که دولت ایران از آب مخارج گزافی که ناچار شده بود رایج اداره کردن کربک به بلژیکی ها بدهد بحمدالله خلاص شده و دیگر یکقدر بازیگی در ایران یافت نمیشود و چقدر از اینباب صرفه برای دولت حاصل شدو چندین ملیون بواسطه خارج کردن (مسیونوز) و رسیدگی بحساب او عاید دولت شد و اگر نشده بود این همه اصلاحات از کدام محل و کدام بول میشد؟ همچنین در باب اظهارات انجمن جنوب که مرقوم فرموده اید عزل قوام الملک را نمی خواستید و حضرتعالی وعده فرمودید که از امین السلطان میخواهید مردم بی چاره بواسطه نداشتن علم و اطلاع نمیتوانند فهمند که تمام دول و ملل عالم شب و روز دو صد هستند که یک درجه بیشتر بروند و حقوق جدیدی را اخذ نمایند و مسائلی را که سابق حق نداشته اند حق پیدا کرده عمل نمایند ، و در اینجا مسئله را که هیچ یک از وکلای پارلمان های روی زمین امروز حق پیدا کرده بودند حضرتعالی بگری و بدون شور بمجلس و رجوع بسابر وکلای عظام بانجمن جنوب فرمودید خودم منزل امین السلطان رفته تمام مستدعیات را انجام میدهم و تشریف برده انجام دادید ، خوب ملاحظه نمی کنید اگر در سایر پارلمان ها بود چه مذاکرات میشد؟ شاید بالاخره هیچ رأی نمیدادند که حضرتعالی رفته امین السلطان را ملاقات کرده انجام بدهید یا شاید لازم میشد هر

مستدعیات آنها غور و دقت بشود ، ملاحظه فرمائید چقدر اسباب ناخبر کاری شد ، خوب اگر بنا باشد هر کس از یک وکیل خواهشی بکند او مجبور باشد که مطلب را بصوم وکلا اظهار نکرده اخذ رأی و عقیده نماید دیگر سنک روی سنک بند نمی شود هیچوقت کار انجام بذر نیست و عراده زندگان مردم و وکلا بکلی لنگ می ماند ، از این گذشته کسی که قبل از وکالت همه روزه در دربار پادشاه و وزراء محشور بوده اگر بعد از وکالت حق دیدن وزراء را نداشته باشد این چه وکالتی است و این وکالت چه اقتضای است ؟ مقصود از این همه خود کشی ها و حبله ها برای وکیل شدن مزید اعتبارات و ترقیات است اگر غیر از این باشد چه سفاعتی است که متحمل اینهمه زحمت برای وکیل شدن بشوند ، این مطلب بر هر کس حالا دیگر واضح و آشکار است که حقیقتاً مقصود از وکالت که اصلاح کار دولت و ملک نیست - هزار نکته باریکتر زمو اینجا است .

و این هم که مرقوم فرموده اید [بعضی گفتند وکالت بدد سعدالدوله نمیخورد طالب یک وزارت بزرگی است] بیداست که این مسئله از روی غرض است زیرا که دیده شد وقتی که در دربار صاحبقرانیه دستخط وزارت خارجه را گرفتند دقیقه مکث نکردید و بدون آنکه هیچ اعتنائی بمعرفی خودتان در مجلس شورای ملی فرمائید بمنزل خود تشریف برده و شبانه اجزای وزارت خارجه را از دهات اطراف جمع کرده نگذاشتید که کارهای یک اداره بزرگی تعطیل شود و هنوز علاء السلطنه از عزل خود اطلاع داشت که حضرتعالی ماشاءالله مبالغی خدمت وزارت خارجه را انجام داده بودید حتی برای معرفی خودتان ویشرفتم کار منتظر نشدید که اجزای وزارت خارجه هم حاضر شوند و تذکرات بفرمای خارجه و غیره را بوسیله اطرافیسای خودتان که سبق از اسلوب و ترتیب نبودند بانهایت عجله بطور غیر معمول نوشته بخابره گردید و سفرای خارجه که موافق قوانین جاریه عالم و معمول ملل باید قبلاً از وزیر خارجه دیدن میکنند و وزیر خارجه بعد از آنها بازدید نمایند و سزا نمی خواستند از حضرتعالی دیدن کنند بدون اینکه اعتنائی باین قانون بازیها و فرنی های فرمائید ، در شک خودتان را سوار شده قریب بخبره

هر جا يك مأمور خارجه بوداز سفیر و وزیر مختار و ژانر دافر وغيره باكال فروتنی كه از علائم تمدن است دیدن فرمودید و این رسم كهنه غیر مهمه و از میان بر داشتید و همه سفرارا راضی كردید كه برای آیه هم دیگر هیچ اشكالی پیش نمی آید و جناب مشیر السلطنه كه رئیس كابینه بودند هر قدر فرستاد كه شما چه می كنید هنوز ما بمجلس معرفی نشده ایم و معلوم نیست ما را می پذیرند یا نه و تكلیف كرده بودند كه قدوی در شروع كار دست نگاه دارید حضرتعالی بواسطه نهایت براعتنائی و بی میلی كه بشغل وزارت داشتید جواب مائی را كه خودتان تصور می فرمودید دادید و بعد از چندین روز باكال زحمت بمجلس معرفی شدید ، در این صورت آیا هیچ می توان تصور كرد كه حضرتعالی طالب وزارت بوده اید ؟ الغرض خیر خواهی و ملت پرستی حضرتعالی بر احدی پوشیده نیست ، این حرفها كه می شنوید از جهال است از این قبیل اراجیف دلتنگ نشده قدم بمیدان خدمت گذاری گذارده خدمات نا نام خود را تمام و مملكت را بگردد و شك روضه رضوات بفرمائید و از هیچ چیز باك نداشته كه گفته اند -

[برا مال و ترك جان و ترك سر]
(در طریق عشق شرط است ای پدر)

•••••

بر حسب نگارش وقایع نگار اخبار منجستركاردن در طهران بیان می شود كه سفارتین روس و انگلیس متفق گردیدند كه سمدالدوله برای تشكيل وزارت ایران موزون نیست و ازین رو باو فهمانیده اند كه هر چه زودتر ترك ایران بنماید ، بقول اخبار مذکور دو انقلاب بزرگ سیاسی كه در ایران پیش آمد محرك آب سمدالدوله و امیر بهادر بودند و امیر بهادر فعلاً در ویاته است و بواسطه همین حرکات نیات سابقه اوست كه مراجعت وی بطهران سبب تشویش وطن خواهان گردیده است

كان میبرد كه والا حضرت ناصر الملک نایب السلطنه قانون انتخابات جدید را كه كیسیون مخصوص معین نموده امضا فرماید چه بر حسب قوانین مشروطیت هیچ كیسیونی را حق قانون سازی نیست و اگر قانونی كه مجلس ترتیب نداده بموقع اجرا گذارده آید گویا صریحاً مخالفت با مشروطیت است ، جمیع طبقات بلکه فرد فرد اهالی تمنا و آرزوی عودت ناصر الملک و ایران می نمایند

مکتوب از بوشهر

اگر چه یاس و ناامیدی از عوامل انحصار و از دلائل عجز و ناتوانی شمرده شده و هیچ

وجه پسندیده نیست از انسانیكه يك مدت مهادیرا بانتظار گذرانیده و در نشأه ضمیر و عالم خیال پیوسته هوس سعادت و ترقی وطن داشته و بر طبق این میل و آرزوی مدوح خود برای حصول مأمول بذل يك نقد گرانباه یعنی صرف عمر عزیز نموده باشد اظهار یاس و ناامیدی كند و از جد و جهدیكه دارد دست كشیده حصول مقصود را كه نتیجه سعی و كوشش است حواله بتقدیر كند ، ولی از آن رف هم با آن همه اعراض و دوائی شخصیه كه لازم لا ینك متذنب گردیده و بالاخص بی مبالای اولیاء امور و بی علمی افراد ملت و خود سری رؤساء طوائف و وجود چندین هزار اسباب و علل كه هر يك بالاخراد داعی اضحلال مستند عقل سلیم تسلیم نخواهد كرد كه ایران امروزی ما با این همه اوضاع ناگوار بحرکت مذوح محدودی از وطن خواهان حقیقی بجانب سعادت و ترقی تمایل نماید و از این گرداب خطر ناك بد اخلاق عمومی بساحل نجات برسد ، عجب در اینست كه هر چه سبب علت و ترقی ملل متزعه عالم گردیده همیكه عنصر ایرانی آنرا اتخاذ می نماید و برای ترقی خود بكار میبرد نمره و نتیجه بکس میبخشد ، عجب تر آنكه استخدام عناصر خارجه هم بحال ایران بجای حسن عمل سوء اثر بخشیده بعضی آنان مالب نفوذ و جالب منافع دولت متبونه خود بوده و هستند و بعضی دیگر بمجرد ورود یا پس از چندی اقامت طبیعت شان بصیغه اخلاق مأمورین داخله متلون میگردد ، ما با الامتیاز بین عنصر داخلی و عنصر خارجی این شده كه بپچاره ایرانی برای يك شاهی در چند جا - مؤلیت دارد ، ولی عنصر خارجی از قید مشوایات بكلی آزاد است اگر اداره مالیه ایران كنترول صحیحی داشت معلوم میشد كه افراط و تفریط كركت بنادر بجه اندازه است ، حاصل آنكه تا كنون نه اداره نظامی ما از آنها انتفاعی برده و نه اداره مالیه از وجود آنها ارتفای یافته ، مناس بندر لنكه و جزیره خارك كه یکی از منابع ثروت بنادر است از برکت اداره مالیه تا كنون دیناری دولت از آنها منتفع نشده و از قدیم تا بحال این ثروت هنگفت را قابضین سواحل بلع می نمایند و ابد در موملر دولتی اثری از این منابع ثروت دیده نمیشود ، مخصوصاً در خارك كه خاص مرور بود چهار خس حق خانست و يك خس از آن بهر خواص ، خدا كند كه استخدام صاحب

بر حسب تکراف دهلی خبری جدید از اوضاع جنوب رسیده چنین تصور میشود که اگر تصفیه فرستادن قشون مجوبی ایران بشود مدارکات لازمه را ادارات جنگی بطریق کامل خواهند نمود و تمام مسائل راجحه ایران در انگلستان موضوع بحث و غور است و سرریا آخرین تصفیه از انگلستان بهند خواهد رسید

تصحیح

هفته گذشته در تکرافیک راجحه به تشکیل کابینه جدید ایران نگاشته بودیم که امین الدوله وزیر داخله شده تصحیح نبود و این غلطی از تکرافیکه شده است و از آن بعد تصحیح آن رسید که وزارت داخله باشاهزاده عین الدوله انابت اعظم میباشد و الحاق میتوان گنت از بدو مشروطیت ایران هیچ کابینه باین تناسب تشکیل نیافته ، رئیس اوزرا برنس علاء السلطنه که خوش نامترین و جل وازمترین و مجربترین و واقف بشهاراست ، تاکنون در هر عهده و مقامی که بوده اند جز انجام وظایف خویش و کتب خوش نای از ایشان دیده نشد .

شاهزاده عین الدوله وزیر داخله در زمان ولایت عهد مظفرالدین شاه در تبریز پیشکار و وزیر بود و در عهد سلطنت آبت مرحوم بدوا بحکومت عربستان و سپس بحکمرانی طهران و پس از عزل امین السلطان صدر اعظم و عاقبت انابت اعظم شد در صدارت چندین ساله ایشان مملکت امن و کارها بهتر از سابق بود در مختصر ایام وزارت داخله ایشان در دوره مشروطیت نزدیک بود کارها نضجی بگیرد - شاهزاده عین الدوله وزیر داخله بزرگترین شاهزادگان متمول و با استخوان چرب و واقف بجزئی و کلی امور داخله ، و بدون چون و چرا تمام رجال بزرگ و سر جنبانان مملکت در اداعت و فرمان برداری ایشان هیچگونه سرپیچی ندارند و فقط نام ایشان برای برقراری امنیت مملکت ایران و سرداران و رؤسای عشایر کافی است

شمولیت آقای مستوفی المالك و مشیرالدوله وه مؤتمن الملك مزید اطمینان ملت و قوت این کابینه است فقط چیزیکه عدم تناسب این کابینه را می رساند همانا شمولیت قوام السلطنه و ونوق الدوله است (که پیش آمد واقعات عهد وزارت داخله و خارجه ایشان خال سنگین ملت شش هزار ساله ایران و مذهب هزار و سیصد ساله اسلام گردید) و ما امیدواریم که باوجود بودن رجال کافی و واقعی در این کابینه امری پیش بیاید که تجدید عهدی از ایشان تصور شود

منصبان سویدی بلا نتیجه ، نماید مدت ۲۰ روز است که دو نفر صاحبان سویدی برای گرفتن سوار ژاندارمری و تشکیل اداره ژاندارمری وارد این شهر شده اند با وجود انتشارش راه شیراز و لروم حفظ امنیت تاکنون شروع در انتخاب اشخاص نموده اند ، مسلک این صاحب منصبان بر بد نیست در هر شهریکه وارد شده اند از عیال دیدن میکنند ولی عمل بوظیفه افضل و الزم از دید و یاز دید است و اولین تکلیف این صاحب منصبان اینست که کسی کنند که انتخاب اشخاص برای ژاندارمری از ضبقات نازله نشود چه این اشخاص که همراه دارند در مدت اقامت این جنده روزه امتحان خوبی ندادند يك دو نفر از ایشان با چند نفر اشخاص شهری کاشانگان . . . خدمت شده نزد بعضی از ملاها و رفته استثمادی بر برائت ذمه عبدالرسول کلاتر سابق تمام نموده و بپهر آنان رسانیده اند ، اولاً بلاوه آنکه اقدام باین استشهاد خارج از وظیفه بوده مسلم است که اینگونه تصدیق در برائت ذمه عبدالرسول از عمل قاجاق مناط اعتبار نخواهد بود زیرا که مسئله از موضوعات عرفیه است فرض تسلیم اعتبار ذمه مشار الیه از محاکمه حقوقی و جزائی قاری نخواهد بود غرض از تقریر این جمله انابت خدایای عبدالرسول و عدم اعتبار این گونه نوشتهجات نیست ، بلکه مقصود اینست که صاحب منصبان در انتخاب اشخاص باید بر انابت دقیق باشند و آنها را از ذبقات سابق انتخاب نکنند و مراتب حرکات تا این حدود باشند و نگذارند که خود سر راه باعمال خارج از وظیفه اقدام نمایند و اسباب بدنامی خود و صاحب منصبان خود شوند ، خوبست که اولیاء دولت موقع را منتم دانسته در تحت اهتمام کابینه موقرالذوله حکمران بنادر و تملیقات این صاحب منصبان شروع به تشکیل قوه نظامی بنادر بفرمایند

تکرافت راجحه به ایران

آقای مشیر المالك سنیرا ایران مقیم لندن رسا رسید نموده است از اینکه افسران ژاندارمری قابل حفظ امنیت شرق تجارتی نیستند و تکذیب کرده است که افسران سویدی مایوس از انتظامات و دل شکنه شده اند و بز بیان نموده که کرنل جنلارسن رئیس کل ژاندارمری اول مارچ شخصاً برای ملاحظه طرق جنوری حرکت خواهد نمود و در موسم بهار هزار نفر ژاندارمری مساج تربیت یافته مشاق بشیراز فرستاده خواهد شد ، پنج هزار تنك جدید الاختراع و سیزده عراده توپ سریع الاطلاق که تازه خریداری شده به ژاندارمری سپرده آمده است

جلد المین

مدیکل کالج استریت نمبر ۴
HABLU MATIN OFFICE
4, MEDICAL COLLEGE STREET
CALCUTTA

کلیه امور اداره بامدیر
کل مؤیدالاسلام است
هردوشنبه طبع
سه شنبه توزیع میشود
پنجم دوشنبه

۲۵ صفر ۱۳۳۱ هجری

مصادف با

۳ فروری ۱۹۱۳ میلادی

و سلاخ حق اخذ ایونه بدون قبض ندارند و تا وقت که
مشارعین را قبض مخصوص سال بیستم دست نیابد
ذمه شان بری شناخته میشود

ماه مقدس

المین

سنه ۱۳۱۱

مراسلات خصوصی بدون امضای

۱۰ منات - ۶ منات

در این جریده از هرگونه اخبار و وقایع سیاسی و منافع دولتی و فواید ملتی بحث میشود
(مقالات عام المنفعه مقبول و انتشارش اداره آزادست)

(قیمت اشتراک)

سالانه - شش ماهه

هند و برمه

۱۲ روپیه - ۷ روپیه

ایران و افغانستان

۴۰ قران - ۲۵ قران

عمانی و مصر

۵ مجیدی - ۳ مجیدی

اروپا و چین

۰۳ فرانک - ۱۶ فرانک

روس و ترکستان

۱۰ منات - ۶ منات

جنگ بالکان

عاقبت مجلس صلحیه و شورای سنرای دول در
قدت بی نتیجه ماند و مجدداً امارات بالکان به
برخواستن جوئی رخاسته آغاز جنگ نمودند. ترکان از
ابتدا تاکنون حرکتی که منافی صلح خواهی و صلح جوئی
باشد ارازی نداده و همواره خود را خواستار برقراری امنیت
ظاهر ساخته اند. تبدیل کابینه عثمانی و بسر حکومت
آمدن حزب اتحاد و ترقی اگر چه از الهامات حزب
الوطنی و جوش قومی بشماراست ولی ظاهر نمی دارد
که کابینه شوکت پاشا از جوابیکه بمراسله دول
داده و رجحانش به طرف صلح و سلم میباشد
تا جائیکه روز نامه طمس در نقادی خود بر
جواب مراسله باجمالی اظهار داشته که هیچ مانعی
برای عدم انجام صلح دیده نمیشود. چه باجمالی
حکومتی که در ادربانوبل بر مقابر سلاطین
آل عثمانی و مساجد معتبره که عثمانیان در آن شهر
از در باز ساخته و جزایر بحر سفید خواسته
بود برای نام می نویسد و فی الواقع هم اگر امارات بالکان
رضامیدادند و صلح انجام می یافت تولیت عثمانیان
بر آن مقابر و مساجد دارای هیچ گونه اهمیت سیاسی
نبود ولی محرکین امارات بالکان که خاصه دولت روسیه
میباشد رضامندند که این جنگ خونخوارانه غیر منصفانه
خاتمه پذیرد. عثمانیان دلائلی که بمجواب مراسله دول
پیش کرده حقیقت امر را ظاهر داشته اند منجمه می
نویسد که ادربانوبل مقبره سلاطین آل عثمان و دارای
مساجد معتبره و عمده اهالیست مسلمات و دروازه

اسلامبول بشمار است. اگر ادربانوبل را با آن همه
جلالت و دادن هزاران قربانی و استقلال و استقامت
بخرج دادن بدون جهت دشمن تسلیم نماییم علاوه
بر اینکه ارکان استقلال اسلامی را متزعزع ساخته
ملت اسلام خاصه و طالبی عثمانی را بشور و خروش
و اداری نواند ساخت و نیز منباب جزایر بحر سفید
جواب داده شده که چون این جزایر قرب ساحل
و به نقطه نظر جنگی در حفظ اسلامبول کمال اهمیت را
دارد تسلیمش به دشمن گویا بوغاز دارد نیلز و شهر
اسلامبول را بمخمس ببردن است ولی دولت عثمانی حاضر
است که هرگونه و هر شکل حکومتی که دول نجویز
نمایند در آن جزایر تاسیس کند چنانچه شوکت پاشا بطریق
وضوح بیان نموده که ما بر این مقام نیامده که بخلاف
دول به ستیز و آویز در آیم بلکه به تمدن و تدین
دول عظام استغاه مینماییم.
درست اگر دقت شود اجوبه باجمالی مستحقون
از صلح خواهی و سلم جوئی است - اگر دول
چنانچه شهرت یافته در این جنگ بطرف اند صدق
بود و ده یک فشاری را که به باجمالی برای قبول آمدن
شرایط غیر منصفانه صلح آورده و امارات بالکان
می آوردند هر آینه باز جنگ آغاز نمی گردید -
یکی از استغاه های منصفانه باجمالی به دول این
بود که چرا باید دول بی طرف تا این درجه به
یکطرف به اسم صلح جوئی فشار وارد آورد پیش
آمد جنگ بالکان برده از روی تعصبات کونی دول
که قربها خودشان اثر بر بریت و وحشیت مینمایند

بوداشت ، چهارده سال قبل وقتیکه یونان بجنک عثمانی
 در آمد چون دول دانستند که یونان تاب مقاومت
 عثمانی را ندارد رسماً اظهار داشتند که هیچ يك از
 متحارین نمره ملكی از فتوحات خودشان حاصل نتوانند
 نمود ، این بود که بعد از فتوحات بری و بحری عثمانی
 تمام دول متقماً باهمالی را از پیش قدمی باز داشتند
 و همان وقت هم در صله بهادری ترکان برعکس جزیره
 کریت را از عثمانی مجزی ساختند ، در اول موقع
 این جنک هم چون به فتوحات عثمانی گمان می بردند
 همان گونه اعلان را دادند ، ولی وقتیکه دیده شد
 فتون امارات بالکان دست بالا گرفته این جنک
 را می برد بامنهایی می آزردی از آن اعلان رسمی که
 داده بودند برگشت نموده صراحتاً گفتند که موقع
 جنک و پیش رفت امارات بالکان به درجه رسیده
 که نمی توان آنها را از چیدن نمرات ملكی و فتوحات
 خودشان باز داشت بزرگترین رجال اروپ (مستر
 اسکوت صدر اظم انگلستان در حین فتح سلانیک
 ضمن نطق خود در (کدهال) بشاشت قلبی و تعصبات
 خویش را به این اناط بر عالمیان هویدا میدارد
 « پس از قرون ندیده مجدداً دروازه ای که از آن عیسویت
 وارد اروپ گردید بدست عیسویان در آمد) این بیان
 و تشریح لازم نیست که تا چه اندازه این مرد بزرگ
 متعصبانه از فتوحات هم مذهبیان خود خورسند و
 از جاه خویش بیرون شده است در این حال چگونه
 میتوان امید وار گردید که دول و ملل عیسویه در این
 موقع نازک انصاف و تمدن را پیشه نموده ناحقانه
 به طرفداری امارات بالکان ایستاده کی نه نمایند صلح
 جوئی عثمانیان را دلیلی بامر از این نیست که مخصوصاً
 حکم داده اند به تشون خود تا وقتیکه بر آنها شلیک
 نه نمایند آنها آغاز به مدافعه نکنند و اولین توبی
 که مجدداً در میدان شنالجه و ادریا نوبل و گلوبولی
 شلیک شد از بالکانیان بود و از آن پس عثمانیان
 به جواب پرداختند — اینکه گمان می رود
 که آلمان یا اتحاد تلامه طرفداری از عثمانیان مینمایند
 آهم اگر مقرون به ثواب باشد باید گفت که مبنی به
 رقابت روس یا افاق مثلث است جای شبهه نیست
 که ده میلیون اقوام اسلاوی بالکان تمام توجه شان
 به تأییدات روس میباشد که شاهنشاه اسلاویان
 شناخته آمده و در حقیقت باید گفت امارات بالکان

از بلغار و سرویا و قره طماغ تحت روسیه با زیر
 اثر اویند و چون بیست و سه میلیون از جنس اسلاوی
 تحت حکومت استیایه میباشند دولت مشارالیهها بخوف است
 که اگر مالک اروپای عثمانی قبضه بالکانیان در آید و
 حد فاصل اسلاویان بالکان و استریا مرتفع گردد
 دبری نخواهد گذشت که اسلاویان استریا هم به تأیید
 سایر همجنسان بالکانی خویش سر به طغیان و خود
 سری بر خواهند داشت از این رو استریا پای فشرده تا
 البانی را مستقل ساخته حد فاصل اسلاویان بالکان
 و رعابای اسلاوی خود قرار داد — و استریا
 نمی تواند استمالک مالک عثمانی را در اروپا به توسط
 اسلاویان بالکان ببندد از طرف دیگر آلمان بنا
 مؤسست اتحاد تلامه حایه استریا را بر خود فریضه
 قرار داده است و نیز میداند که اگر بالکانیان
 قبضه نامه بر مالک اروپای عثمانی حاصل نمایند خواه
 بخواه اثرات روسیه در مشرق قریبه بالا گرفته
 صدمات عظیمه به منافع سیاسی و اقتصادی آلمان
 وارد خواهد آمد ، این است که آلمان و ایتالی هم
 مانند استریا و لوبلیچو عثمانی را ضعیف باشند نمیخواهند
 که از دست بالکانیان به منصفه شهود آید — این
 است که برخی چنان تصور میکنند که انقلابات
 سیاسی تازه عثمانی و تشکیل کابینه جدید اسلابول
 به تأیید و باشارات سری آلمان بوده است و بلا
 شبهه اگر تأییدات سری و اطمینان خارجی به عثمانیان
 نرسید و یقین نمی کردند که رقابت بین دول
 موجود و هیچگونه فشاری متحداً بوی وارد نخواهند آورد
 به این سرعت و باین جرات و جلالت تبدیل کابینه
 نموده و سورت کنونی را که فعلاً امید بخش ظاهری
 می گردد بنامه بروز نبرسانیدند و اگر چنین باشد
 بدون شبهه آلمان تأییدات مالی هم به عثمانی نموده
 است ، اگر چه اخبار نیم رسمی بران می سراید
 که آلمان بول به عثمانی برای آغاز نمودن جنک
 نخواهد داد ولی ظاهراً است که به بهانه دیگر
 مانند جلب امتیاز راه سازی و امثال آن تأیید مالی
 به عثمانی نموده ، از طرف دیگر دیده میشود که
 رومانیای که امروزه مدعی بزرگ بلغار بلکه سایر
 امارات بالکان شناخته شده آن دعوی چنانی را به
 اسم حق السکوت یا بی طرفی قطع مسمی را از خلف
 بلغار خواسته و باجتماعات فتونی و مدارکات جنگی

تهدید میکند. و در چنین گرو داری (پنج بنک) آلان شش میلیون لیره به او قرض میدهد از این می توان استنباط نمود که اتحاد ائله مائل به پیشرفت مقاصد امارات اربعه بالکان در این جنگ نیستند و اگر اتحاد حقیقی بین دول در خصوص صلح باقی بودی خارج از امکان بود که عثمانی یا امارات بالکان میتوانند نمره از تکالیف دول نمایند. اظهارات سفیر آلمان در موقع جشن میلاد امپراطور تهدید شدید بروس بوده که در وقوع جنگ و فشار عثمانی اقدامی در مالک آسیائی او نخواهد بود این هم دال است بر اینکه انقباض مذلت ساعی فشار عثمانی و این صاحب با مذلت بود ولی اتحاد ائله عکس آن مائل با اقتدارات و قوت گرفتن امارات بالکان نمی باشد، درست اگر دقت شود دیده خواهد شد ولو بظاهر جنگ بین عثمانی و امارات بالکان است ولی در باطن آله پیشرفت مقاصد دو جهات دول واقع شده اند.

بالجمله هنوز نمی توان به نتیجه جنگ و عاقبت آن حکم کرد ولی همین قدر میتوان گفت که آتش جوش و خروش و آن قدرت و قوت اولیه در قشون بالکان دیده نمی شود و بر عکس رجز خوانی و حماسه آنها بدرجات شقی بیش از پیش گردیده جیتی و جلالی و اتحاد و اتحادیکه امروزه در قشون عثمانی دیده میشود امیدبخش و در سابق دیده نمی شد در حقیقت باید گفت کابینه سابق حکومت عثمانی نظر بمقتضیات سیاسی مائل و راغب بصلح و مستعد قبول هر گونه شرایط خصم گردید، قشون و افسران قشونی زیر بار زرقه تسلیم نشدند و باید دانست این جنگ را قشون جاری و قائم داشته بلکه امروزه حکومت عثمانی را حکومت عسکره باید نامید و بدون شبهه چون بحیثیت و اصرار قشون مجدداً جنگ جاری گردیده لشکریان عثمانی و سرداران ترکی بجان خواهند کوشید و از این رو می توان امیدوار گردید بر اینکه ممکن است که رجز خوانیهای امارات بالکان نتیجه معکوس بخشد، مکرر نگاشته ایم دو چیز عثمانی را باین روز سیاه نتساید، اول نفاق داخلی و خانه جنگی و عدم اتحاد ملت ترکیه - دوم خوفیکه عثمانی را از اتفاق دول در فشار به آنها دامن گیر بود، اگر این دو سبب کاملاً مرتفع نشده باشد نادرجه کم گردیده است.

آنچه به تحقیق پیوسته حالت اقتصادی و اوضاع سیاسی امارات بالکان تجویز نمیداید که نادر باز جنگ را قائم گذارند چه غالب لشکریان آلمان ارباب زراعت اند و الان هم موقع زراعت آن سامان رسیده و اگر جنگ بدرازا بکشد سورت قطعی شدیدی در بالکان نمودار تواند گردید و این نکته نه تنها مشکلات داخلی آنان را زیاد خواهد ساخت بلکه قشون را در مبدات جنگ بریشان هواس و دل باخته خواهد کرد نقشه هم که عثمانیان ریخته اند همان نقشه بدرازا کشیدن جنگ است شبهه نیست که حالت مالیه عثمانی هم خوب نمیباشد ولی هر از امارات بالکان و اسباب قرض هم برای وی مهیا تر است، چه پیشرفت امارات بالکان نفع زیاد را جع بروس میباشد و روسیان نمیتوانند متکفل بیک چنین قرضه برای آنان بشوند انگلیس و فرانس بر فرض هم که به تکالیف بروس وجهی به امارات بالکان قرض دهند دارای زیانات عظیمه برای بالکان خواهد بود و اگر علناً قرضه برای قائم داشتن جنگ به امارات بالکان داده شود رقبای آنان یعنی اتحاد ائله هم بدون شبهه بتائیدات مالی عثمانی بالعلن خواهند پرداخت و اگر اندک تائیدات مالی به عثمانی برسد باین جوش و اتحادی که امروزه در ترکیه دیده میشود ممکن است شاهد فتح را در آغوش کشند علاوه بر این عثمانیان در ترک و تائید مالی خود طارق دیگر هم دارند که امارات بالکان را میر نیست چنانچه سندات استقراضی که بتازکی اشاعه میخواستند بدهند این نکته را بخوبی میسراند، اگر چه بظاهر امارات بالکان متحداً اقدام بدین جنگ نموده و تاکنون متفق هم مانده اند ولی چون منافع هر یک ضد آن دیگر است و ترقیات یکی منافی با ترقیات سابره میباشد در باطن آتش رقابتشان داره نیز تر میشود و تاکنون هم که اختلاف آنان بظاهر نگردیده به برکت جوش فتوحات و پیشقدمی آنها بوده است هرگاه در یکی دو میدان دولت عثمانی پیشرفت نماید میکروب نفاق باطنی امارات بالکان قوی تر گردیده ببد نیست که خودشان بخلاف هم برخیزند -

تلاکرافات راجعه به عثمان

چنینکه سرداری انور بی جمعیت خواست در باجالی بمركز رئیس الوزرا وارد گردد ناظر بی مصاحب کامل پاشا باریوالور خود بطرف جمعیت شلیک نمود و همان آن ناظر بی را جمعیت بقتل رسانیدند ، مصاحب ناظم پاشا نیز بیرون آمده با ریوالور بکنفر از محتملین را بقتل رسانید جمعیت نیز او را بقتل رسانیدند - ناظم پاشا این هنگامه را که دید بیرون آمد بکنه سگاف بی تہذیب دشنام داد بجمردی کہ این الفاظ از زبان او خارج گردید هدف کلوله شد - و نیز یک از وکلای اداره ختیه پلیس کہ در خدمت شیخ الاسلام بود در این مجمع بقتل رسید - اعضای انجمن اتحاد و ترقی اظهار داشته اند کہ هیچ گونه سازشی برای قتل ناظم پاشا قبل از وقت نشده بود و اظهار کمال تأسف را نموده اند از قتل چنین شخصی که او را محبوب می داشتند -

وزرای کابینه کامل پاشا را ۲۴ جنوری مرخص نموده به اماکن خویش رهسپار آمدند -

روز نامه فریم دنبلات می نویسد کہ بدون شبهه اقداماتیکه انور بی در تبدیل کابینه نموده از طرف طبیعت وطن خواه خویش مجبور و ملهم بود ولی هر موقع این انقلاب سخت چنین حرکت در نظر اروپائیان پندیده ظاهر نمی شود و بدون شبهه انور بی خود و ملت خویش را هدف خطرات عظیم ساخته است چه اروپا مایل بود کہ جاده مشی آینده سلطنت ترکی را صاف نماید ، واقعاتیکه پیش آمده سریع الاقول و طباطور مانند است

کابینه جدید عثمانی عصر ۲۴ جنوری مجتمع آمده کہ جواب متحد المال دول را مسوده نماید -

نمایندگان صلیحیہ امارات بالکان تلکرافات منصله بطول متبوعه خود نموده خواستار هدایات جدیدی شده اند چه ممکن است جواب یاد داشت دول از طرف باجالی معوق و قیام آنان در لندن بطول انجامد ، نمایندگان صلیحیہ بالکان تاکنون گفتگوی صلح را خاتمه نمیدانند سعی اند کہ حیثیات دول را بطرف خود جلب نمایند وکلای صلیحیہ باجالی

را تاکنون از دولت خود هیچ گونه هدایات جدیدی نرسیده است -

دولت انگلیس کروزار [یارموت] را از ماتا امر نموده کہ فوراً بدرف خلیج [سودا] حرکت نماید دو جہاز جنگی ایتالی هم بطرف سواحل عثمانی حرکت کرده اند

چون تاکنون حکومت جدید عثمانی وزارت خارجه مسئولی معین نموده جواب بسیار داشت دول معوق مانده است ، و چون کابینه سعی است کہ جواب دول معوق نشود ولو وزیر خارجه بزودی معین نگردد بطریق هیئت جامعه وزرا جواب خواهند داد -

وکلای صلیحیہ بالکان تاکنون منتظر هدایات دول متبوعه خود هستند -

وکلای صلیحیہ بالکان مجتمع آمده چنین تصفیہ نموده اند کہ چون درالتوای جنگ مصارف فوق العاده را برداشت و وقت آنها قصار شده و صلح هم نشده است این مصارف را علیحدہ به نواب جنگ ضمیمه نمایند -

موسم برای جنگ مقتضی آمده ، ازین رو ولیمید یونان حمله نموده است در بزانی با سنگرهای عثمانی چون تک زیاد بہ ترکان رسیده آنان نیز با متنبهای جلادت و جان فشانی مدافعه میکنند -

بطریق نیم رسمی اخبار (مارچ وچ آلمان زینتنگ) در بران بر مسئله کنونی جنگ بحث نموده می نویسند برای برقراری امنیت مشرق اتحاد دول اهم ضرورت را پیدا نموده کہ در برقراری امنیت سعی کردند ، اخبار مذکور مینویسد ہرچہ جنبی معلوم نمیشود کہ ہمچیک از دول ازین اتحاد صرف نظر نموده بجلب منافع خویش بکوشد ولی این امر لازم نمی آید کہ دول متحده شدہ فشار بعمانی وارد آرند ، چه چنین حرکت منافی است باقواعد و اصول بیطرفی دول در این جنگ زیرا کہ نتیجہ آن بسیار سخت و ناگوار تواند گردید -

وکالت روتر از حلقہای سیاسیوت استنباط نموده کہ متشاء دول صمیمیت و تقویت اتحاد است و رسماً تکذیب شده است خبریکہ در خصوص جد و جهد فرانسه در شملت اشاعہ یافته بود ، دولت فرانسه بیہوجہ مائل نیست کہ در صورتات

این مراسم گفتگوی صلح خانه پذیرفته و اندک مهلتی هم داده شود

امارات بالکان متفق اند بر اینکه خانه گفتگوی صلح را باصلی ذمه دارست چه تبدیل کابینه و بیان نامه را که اشاعت داده اند صاف ظاهر میدارد که جوابی که بدول خواهند داد موقع نخواهد بود برخی از حلقهای سیاسیون لندن چنین فهمیده اند که تعیین وقت را که امارات بالکان در مراسم خود شان نموده جلالی کرده اند، که شاید دول مجدداً فشار باصلی بیاورند -

خبری که خارج از سانسور از اسلامبول رسیده ظاهر میدارد که انور بی و نیازی بی و طلعت بی با جماعتی از افسران جنگی نزدیک پاشا رئیس الوزرا رفته و قهقهه آواز ربوالور از خارج بلند شد انور بی به کامل پاشا اظهار داشت قسم یاد کن که جنگ را قائم خواهی گذارد و یا از عهده خویش استغنا ده - کامل پاشا با نهایت اطمینان قلب استعنا داد تا دو ساعت از دسته فرنگی گذشته وزراء تحت حراست بودند از آن بعد مرخص شده بخانه های خود رفتند - در خارج باصلی از دحام زیاد شده که جوش و طغیخواهی نمودار و نطقهای اسپین و جنگجویانه و اشعار حماسه می خواندند - دو هندوستانی در آن مجمع تقریر کرده اظهار داشتند که هندوستان جاناً و مالاً حامی دولت عثمانی است - دشمنان انجمن اتحاد و ترقی تلاش شده ولی معلوم شد که آنها قبل از وقت در سفارت خانه ها بناهنده شده اند ،

از تحقیقات طیبه معلوم گردیده که علاوه بر کولوله که بحکم ناظم پاشا رسیده زخم خنجر می یافته است شخص هندوستانی که در جلو باصلی گفتگو نموده معلوم میشود از هیئت طیبه هند بوده و بیان نموده است که مسلمانان هند طایل اند و عثمانی این جنگ را با شرف و عزت خانه بخشد جہازات جنگی دولت انگلیس (کنگ ادورد) و (وزیلند) بطرف جزایر بحر سفید از مالتا و جہاز (دیوک آف ادنبره) از بندر سعید بطرف پروت و کرو زایر (دارموتیه) بطرف سلاویک و بسیار آمدند وزیر بحری فرانسه امر نموده است که دو جہاز

آسیای عثمانی هیچگونه مداخلتی نباید و همین قسم مسلک روس است که میخواهد در حفظ منافع حقوق و عاری خویش مسلکی جداگانه اختیار کند

اخبار نیم رسمی روسیه مینویسد که دولت روس پیش از پیش هوشیار و منتفت گردیده است که هر قدر زودتر ممکن شود جنگ را خانه داده امنیت را برقرار نماید، چون اروپا هیچگونه تبدیل مسلکی در خصوص اسلامبول اختیار نموده لذا امید مینماید که کابینه جدید عثمانی هم همان مسلک معتدله را اتخاذ نماید که کابینه قبل از آن اختیار نموده بود

در شورای وزرای بخارست که بریاست شخصی پادشاه منعقد شده بود تصنیف یافته که مناقشات بلغار را فیصل نموده تا ضرورت اجتهادات قشونی پیش نیاید -

دو میلیون کیلوگرام غله امپراطور روس برای اعانه قره مانغان فرستاده و وارد (انی واری) شده است

شعبه مسلیک لندن مواد ذیل را از اکثریت آرا گذرانده و بوزارت هند و وزارت خارج انگلستان تقدیم نموده است (۱) مسلم لیک بر مظالمیکه به مسلمانان البانی و مقدونیا از لشکریان بالکان پیش آمده و مایه ننگ تاریخ تمدن شناخته شده است اظهار نفرت نموده و قهرو غضب خود شایع را ظاهر میدارند (۲) پروت مینماید به آن جہاز انگلستان که یک فرقه را بدشنامهای سنگین اغوا نموده که تن صلح و مسالمت جز بشروط خصم نهد -

وکلاهی صاحبیه بالکان تصفیہ نمودند و اندک گفتگوی صلح را خانه دهند و مراسم هم مسوده شده که به وکلای صلحیه عثمانی پیش نموده از فیصله خودشان اطلاع بخشد و ظاهراً این مراسم ۲۷ جنوری پیش خواهد شد و در آن مراسم تکارش شده که وکلای صلحیه بالکان از این رو گفتگوی صلح را خانه داده اند که دولت عثمانی شرائط آنان را منظور نموده است - مسوده این مراسم در جلسه دیگر وکلای صلحیه بالکان مجدداً پیش خواهد شد تا تصفیہ وقت بشود که این مراسم کی باید پیش شود، و این امر هم تصفیہ خواهد یافت که بمجرد پیش نمودن

جنکی دیگر بموقع ضرورت در آبنای عثمانی فرستاده شود -

براس سعید حلیم وزیر خارجه عثمانی منتخب آمد اگر چه وکلای صلیحیه بالکان مسوده خطی که باید بوکلای صلیحیه عثمانی پیش نمایند نوشته ولی چون وکلای سرویا و تا کنون هدایت مخصوص از دولت خود نرسیده معوق مانده است

چنان تصور میشود در موقع دعوت الوداع وکلای بالکان این مراسله را بوکلای عثمانی پیش خواهند نمود ولی مظنون است تا وقتی که جواب دول از ابعالی برسد معوق خواهند داشت

وزیر خارجه عثمانی بیان نموده که یوم جمعه ۳۱ جنوری جواب یادداشت دول داده خواهد شد - دولت انگلیس از جیل مارک هم یک جہاز جنگی به سواحل مشرق قریبه فرستاده است

مسئله اسکات ریسر الوزرای انگلستان بحجواب مستر ریس اظهار داشت که من مطمئن از سلوکی که قشون سرویا و بلغاریا نسبت بمسلمانان مفتوح شده صورت توجه عامه اهالی انگلستان گردیده است از این رو دولت بلغار و سرویه را متوجه بیان مسئله نموده ایم

در اسلامبول بیان شده که امتیاز نامه باضا رسیده است برای تعمیر راه آهنی تا پایتخت و این امتیاز را کمپانی اتخاذ نموده که رئیس آن دچ بنک المانی است و در مقابل این امتیاز مبلغ زیادی فوراً به بابعالی داده خواهد شد

بیان میشود که اوضاع سیاسی رومانی دگرگون گردیده و تاکنون دعوی او رسالترا تصنیف نیات و هرگاه تا-وم جنوری بلغار جواب کافی ندهد رومانی بقوای قهریه قبضه خواهد نمود

تلگرافات بخارست ظاهر میدارد که فشار ملت دولت رومانی را مجبور نموده که یک قطعه بزرگ دیگر از بلغاربه حاصل نماید اجناعات زیاد شده و مواد آتشین از اکثریت آرا گذشته - اهالی رومانی می خواهند قطعه وسیعی را از بلغار انتزاع کنند دولت رومانی ۶ ملیون استقراض جدید از یک بانک المانی نموده است -

وکلای صلیحیه بالکان بعد از شورای طولانی امضا نمودند مراسله را که حاکی است برخاسته گفتگوی صلح

ولی تاکنون تاریخ پیش نمودن آن تصفیہ نیافتہ است معمر توبن وکلای صلیحیه مجاز شده است که وقت را مقرر نموده مراسله را پیش نماید وگویا ۳۱ جنوری بوکلای صلیحیه بابعالی پیش خواهد شد و چنان بیان مینمایند بجزردیکه این مراسله دولندن پیش شود گفتگوی صلح منقطع خواهد بود - مسیو ونز ولاس رئیس وکلای صلیحیه یونان وسائر وکلای صلیحیه امارات بالکان در این اسبوع به اوطان خویش رهسپار خواهند آمد - در مراسله که وکلای صلیحیه بالکان نکشته هیچ ذکرری از ختم التوای جنگ نیامده است -

اگر چه گفتگوی صلح از پیش شدن مراسله وکلای صلیحیه بالکان منقطع شده ولی در حلقه های سیاسیون انگلستان چنین گمان میرود که دوباره جنگ نخواهد شد چرا که حالت عثمانی نازک است -

از تلگراف اسلامبول ظاهر می شود که حالت قشون عثمانی مقتضی حمله بر خصم نیست و گمان میرود که عاقبت کابینه جدید هم بهمان شرایطی که کامل پاشا صلح را منظور نموده قبول خواهد کرد

محمد شوکت پاشا رئیس الوزرا و وزیر جنگ عثمانی در یکی از ملاقات ها بیان نموده که بدون شبهه اگر دول شرایط صلح را قابل القبول قرار دهند البته صاحب تواند شد - ما به این مقام نیامده ایم که بقوت بادول اروپا از درستیز در آئیم بلکه بایمان و تمدن اروپا اسفانه خواهیم نمود و ما وقتی بچنت آغازیم که مسلمانان دنیا ما را صلاح بچنگ دهند

بر حسب تلگراف توان چهار جہاز جنگی را امر شده که آماده و مستعد گردیده تا هر آن که امر برسد بطرف مشرق قریبه رهسپار آیند

روز نامه فریمندبلات رسمی استریا می نویسد که اتحاد ثابته و اتفاق مثلث متحد اند که اگر جواب ترکی موافق نباشد هیچ يك بتائید او قیام نمایند و هیچ گونه خوف اختلافی از کار روانی يك دولت به تنهایی نیست

محمد شوکت پاشا رئیس الوزرا عثمانی در یکی از ملاقات های خود بیان نموده است که برای انتظامات صحیحہ داخلی عثمانی تأییدات خارجی لازم است لذا ما برای هر وزرات خانه

ژانر دافر سرویا مراسم وکلای صلحیه بالکان را که حاکی از خفاه گفتگوی صلح بود به رشید پاشا وکیل صلحیه باهالی تقدیم نموده است وکلای صلحیه امارات بالکان عرضداشتی بحضور اعلیحضرت جرج پنجم تقدیم نموده تشکر کرده اند از اعلیحضرت شاهانه و سر ادورد گری و ملت انگلیس که کمال مہمان نوازی را در حق آنان فرمودند

رؤسای هیئت صلحیه امارات بالکان به اوطان خویش معاودت می نمایند ولی معاونین آنها در لندن بونف خواهند داشت تا مطلع شوند از کارروائیهای سنرا در موضوع صلح

سیاسون را عقیده چنین است که جواب باهالی بدون قہی است که مجدداً گفتگوی صلح پیش تواند آمد

رحیب تلگراف ویاہ سپہ سالار کل قشون بلغار را حکم داده شده که اتوای جنگ خاتمه پذیرفته است

سپہ سالار کل قشون بلغار (جنرال ساؤف) فرمای بنام قشون صادر نموده که دشمن سعی است که بزور قلم تمام فتوحات متخراہ شاہ را محو سازد ، آیا بہادران قرق کلباسا ، نیارحصار لولی برغاس ، شتالجه ، باین توهین آرام و سکون خواهند نمود ؟

معاہدہ بین دکتر دنیف رئیس وکلای صلحیه بلغار و مسیو مشو نمایندہ رومانی دستخط شده که تصنیف آن در بلغار و بخاوست بعد ها بشود - در این معاہدہ ذکر شده است که سرحدات رومانی توسعہ خواهد یافت ، از توتوکان تا غربی سالسرا و نیچک کہ بیست میل جانب شمال (وارنا) است بلغاریان از مطالبہ جدید رومانی خیلی بر آشفته ولی رومانی را عقیدہ این است کہ تصنیف بسہولت خواهد شد

گفته میشود کہ جہاز جنگی عنانی حمیدہ دو بیست میل کنال سوئیڈ مشغول گرفتن ذغال و ذخیرہ است و یکی از کاشتکان عنانی از بندر سعید بدرجہ راہ آهن ضروریات او را تہیہ می کند

سعید پاشا کہ سابق رئیس الوزرای عنانی بود بریاست مجلس اعیان عنانی منتخب آمد سفیر آلمان مقیم اسلامبول در ضیافت چنین

یک مستشار خارجی انتخاب خواهیم نمود و سلطنت عثمان را بہ دو حلقہ بزرگ تقسیم نموده برای ہر حلقہ یک انیسکر خارجی (نگران) تعیین خواهیم نمود و برای چنین انتظامی انتظار افتتاح پارلمان را نخواہیم کرد - فقط برای این انتظامات ارادہ سنیہ سلطانی را کافی قرار خواہیم داد برای تشکیل بانکہای زراعتی و کبابیہای موٹلنہ و معاہدہ تعمیر راہ های آهن و سایر اصلاحات

در ویاہ شہرت یافتہ کہ احمد ابوک پاشا با اردوی چہارم بطرف اسلامبول رہسپار آمدہ کہ خون خواہی ناظم پاشا را بنماید

بجواب کرنل ایت وقتکہ استفانہ نامہ شعبہ مسلم ایک لندن در پارلمان در خصوص مظالم بالکانیان نسبت بہ مسلمان قرأت گردید سر ادورد گری وزیر خارجه انگلستان اظهار داشت کہ من بسم لیک اطلاع دادہ ام اقدامات دولت انگلہس را در این باب ، در جواب مسر گنس و مسر جان دیان گنت کہ رئیس الوزرای بلغار اظهار داشته کہ هیچ گونه مطالبی نسبت بمسلمان نشدہ است و اگر از طرف بلغاریان چنین حرکتی شدہ مخالف بودہ است با احکامات مرکزی ، و نیز سر ادورد گری اظهار داشت کہ معلوم نیست مطالبکہ ذکر شدہ تا کجا مقرون بصحت باشد فقط در یکموقع توضیح و تشریح با رسیدہ بود کہ فوراً بہ آن حکومت و وزیر مختار خودمان ہدایات لازمہ دادہ ام کہ چنین واقعات نباید پیش آید و سزای مرتکب این را ہم بدهند و من واقف نیستم کہ دول سائرہ ہم چنین اقدامی نموده اند یاخبر

باہالی جواب یاد داشت متحد المال دول را معتدلانہ دادہ و نملک اردوگاہ ادریا نوپل کہ دارای مقامات متبرکہ است برای عنانی لازم شمرده ظاہر نموده است کہ قلاع ادریا نوپل را منہدم خواہد ساخت و وعدہ مینماید کہ تصفیہ اراضی جانب ایمن (مرتزا) را بدول واگذار تواند کرد و نیز باہالی خواہش دارد کہ شامنشای وی بر جزائر بحر سفید بقیتم ماند چہ باسول جنگی بواسطہ قرب ساحل برای حفظ سلطنت عنانی لازم است ولی اقرار مینماید کہ ہرگونہ دول صلاح دانند وضع حکومت این جزائر را قرار دهند